

žarek dobrote

2/XVII
februar
2019

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Podstavljati jogije

ETIČNA NAČELA

6 ••• Povezovanje in partnerstvo

KARITAS V DRUŽINI

7 ••• Pogled na poslanstvo Medžupnijske gorske karitas

MLADA KARITAS

8 ••• Mentorstvo

NA OBISKU

8 ••• Pri sodelavcih Istrske območne karitas

11 ••• »Zastonj ste prejeli, zastonj dajte«

12 ••• V začaranem krogu iskanja služb

13 ••• Sodelovanje obeh zakoncev – velik blagoslov za vse

14 ••• 53 ton izdelkov za pomoč ljudem v stisk

KOPER

14 ••• S pomočjo projekta SOPA k odgovornemu odnosu do pitja alkohola

15 ••• Namenska pomoč ali »zrno k zrnu pogača«

LJUBLJANA

16 ••• Izobraževanja za lažje delo

17 ••• Ukradeno otroštvo

MARIBOR

19 ••• Večerova osebnost leta 2018

19 ••• Predbožično srečanje

20 ••• Božično kosilo v ljudski kuhinji Betlehem

20 ••• Silvestrsko kosilo

20 ••• Advent in božič v Domu sv. Lenarta

21 ••• Častitljivih 100 let Marije Raner

MURSKA SOBOTA

22 ••• Peto Lazarjevo kosilo

NOVO MESTO

23 ••• Duhovno bogato in koristno srečanje za nadaljnje delo

Foto: Andrej Šauperl

NAPOVEDNIK

SLOVENSKA KARITAS

16. 2. Pripravljalno srečanje za prostovoljce Počitnic Biserov, Ljubljana

9. 3. Romanje na Brezje za vse, ki trpijo zaradi alkohola. Predaval bo: p. Christian Gostečnik, začetek s sveto mašo ob 10h.

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

1. in 2. 2. Pripravljalni vikend za animatorje, Vrbje, ob 17h

5. 2. Usposabljanje za nove prostovoljce (Gradimo skupnost), Vrbje, ob 9h

12. 2. Brezplačno pravno svetovanje, Celje, od 10 do 11h

13. 2. Ustvarjalna skupina za starejše, Vrbje, 10h

13. 2. Usposabljanje za nove prostovoljce, Vrbje, ob 9h

18. do 22. 2. Počitnice za OŠ otroke v Vrbju

21. 2. Kateheza (Nedoumljivost trpljenja), Vrbje, ob 18.30

21. 2. Izobraževanje sodelavcev ŽK:

Reševanje konfliktnih situacij, Vrbje, ob 17.30

26. 2. Brezplačno pravno svetovanje, Celje, od 10 do 11h

28. 2. Izobraževanje sodelavcev ŽK:

Reševanje konfliktnih situacij, Olimje, ob 17.30

28. 2. Kateheza (Nedoumljivost trpljenja), Vrbje, ob 18.30

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

4. 2. Srečanje Karitas vipavske dekanije

8. 2. Umetniki za karitas v Ljubljani

11. 2. Praznovanje dneva bolnikov, Ilirska Bistrica in Gažon

12. 2. Srečanje DK Idrija Cerkno, druženje generacij Ilirska Bistrica Srečanje Tolminske OK

14. 2. Obiski v domovih za starejše v Postojnski DK

25. 2. PNC, počitniški programi

26. 2. Srečanje Goriške OK

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

1.–3. 2. Izobraževanje za svetovanje z dr. Stankom Gerjoljem, Portorož

14. 2. Četrtek izobraževalni večer: Žalovanje kot priložnost, predava mag. Milene Svetlin, Brezje, ob 17. uri

15.–22. 2. 23. zimski tabor slepih, Piran

16. 2. Dobrodelni koncert ŽK Dolnji Logatec, Logatec, v Jožefovi dvorani v Domu Marije in Marte, ob 16h

OBČNI ZBORI/PLENUMI

9. 3. Plenum Nadškofijske karitas Maribor ob 9.30 s sv. mašo v mariborski stolnici

15. 3. Plenum Škofijske karitas Celje ob 16h v Domu sv. Jožef v Celju

16. 3. Občni zbor Škofijske karitas Ljubljana ob 9h s sv. mašo v ljubljanski stolnici, nadaljevanje na Teološki fakulteti

16. 3. Občni zbor ŠK Novo mesto ob 9h s sv. mašo v župnijski cerkvi v Šmihelu, nadaljevanje v veliki dvorani Baragovega zavoda

23. 3. Občni zbor ŠK Koper ob 9h sv. maša v avditoriju Škofijske gimnazije Vipava

30. 3. Plenum Škofijske karitas Murska Sobota ob 9h v Veržeu

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Helena Zevnik Rozman •

tema meseca

PODSTAVLJATI JOGIJE

Janez Kobal

Predavanje na seminarju Karitas na Mirenskem Gradu pod naslovom Rast mladosti iz korenin modrosti

Luknja v živi meji

Prvo popoldne med poletnimi počitnicami sva z Leno med najjinima hišama naredila žičnico. Lena jo je morala kot ponavadi preizkusiti prva. Korajžno je zlezla na okno, se oprijela z obema rokama in se z golimi nogami zaključala za vrv. Videti je bilo smrtno nevarno. Zadrževal sem dih, ko se je vlekla proti svoji hiši, dlje in dlje od našega okna. Lena bo kmalu stara devet let, ni pa tako močna kot enako stari vrstniki. Približno na pol poti so se ji noge odključale, reklo je zadrič in nenadoma je obbingljala med prvima nadstropjema obeh hiš in se vrvi držala z golimi rokami. Srce mi je začelo močno utripati.

»Upsala!« je vzkliknila.

»Pojdi naprej!« sem ji zavpil.

Lahko je reči pojdi naprej, če stojiš ob oknu in samo zijaš, mi je dala vedeti.

»Drži se! Rešil te bom!«

Ko sem tuhtal, so se mi dlani oznojile. Upal sem, da so Lenine suhe. Kaj, če bi prijem popustil in bi treščila iz prvega nadstropja na tla?! Takrat sem se spomnil vzmetnice.

Medtem ko je Lena visela v zraku, kakor je vedela in znala, sem z mamičine in očkove postelje zvlekel vzmetnico, jo spehal v vežo, porinil po stopnicah, jo potisnil skozi ozki hodnik, odprl vhodna vrata, jo zbral po stopnicah in odvlekel na vrt. Kakšna strašno težka vzmetnica! Spotoma sem sklatil s stene sliko prababice in jo razbil. Bolje pa je, da se je razbila slika, kot če bi se Lena.

Ko sem končno prišel na vrt, sem po Leninem skremženem obrazu videl, da bo vsak čas zletela z vrvi.

»Pišuka si počasen!« je besno zasikala. Visoko v zraku so ji v vetru plapolale črne kitke. Delal sem se, da je ne slišim. Bingljala je tik nad živo mejo. Vzmetnico moram torej potegniti nanjo. Na živo mejo. Če bi jo kam drugam, bi bilo vse zaman.

Končno se je Lena Lid lahko spustila, z neba je štrbunknila kot prezrelo jabolko. Dva grma sta se polomila, kot bi mignil.

Ko sem videl, kako se besna kobaca med vejami in raztegljivo rjuho v polomljeni živi meji, mi je odleglo, da sem kar počepnil v travo.

»Pišuka, Trilček, ti si kriv za tole!« mi je očitala, ko se je pobrala živa in zdrava.

Pomislim sem *a jaz da sem kriv?*, rekel pa nisem nič. Bil sem vesel, da je odnesla celo kožo. Kot ponavadi.

odlomek iz knjige: Maria Paar, Vafljevi srčki (Mladinska knjiga 2015)

Vloga starejših je v tem, da sledimo mladim tam, kjer so, in podstavljamo jogije, da se ne razbijejo preveč. In za svoje delo nismo pohvaljeni, smo krivi. A vendarle veseli, ko uspe, da mladi odnesejo celo kožo.

Kako ukoreniniti mladega človeka?

Papež Frančišek: »Mladi, opravite vi svojo pot. Ste namreč mladi na poti in gledate obzorje, ne ogledalo. Vedno glejte naprej na pot, in ne sedite na divanu. Večkrat mi pride na misel in rečem, da gre mladenič, mladenka, ki sedi na divanu, v pokoj s 24 leti. In to je grdo. Dobro ste rekli o najti samega sebe. Najti samega sebe pa ni ogledalo, se gledati, kakšen sem. Najti samega sebe je v tem, kar počnem, grem naprej v iskanju dobrega, resnice, lepote. Tam bom našel samega sebe.«

Papež Frančišek nam pravi, da mladi niso ukoreninjeni in ne smejo biti ukoreninjeni. In kadar se ukoreninijo, je nekaj zelo narobe. Primer napačnega ukoreninjenja sem doživel v Kambodži, kjer korenine rastejo čez starodavne templje in jih rušijo. Če se ukoreninijo na tak način, si lahko mislimo, kaj se lahko zgodi.

Papež Frančišek nadalje govori doslednosti življenja: »Hodim po poti, a doslednost življenja. Ko boste videli nedosledno Cerkev, Cerkev, ki bere blagre in potem zapade v najbolj razkošen in pohujšljiv klerikalizem. Saj razumem. Če si kristjan, vzemi blagre in jih udejanji.

Cerkev, ki naj jo mladi presegajo. In če si moški ali ženska, ki si daroval življenje – posveti življenje. Čeprav si duhovnik. Če si duhovnik, hodi po poti blagrov. Nikakor ne po poti posvetnosti, po poti klerikalizma, ki je ena najhujših pokvarjenosti Cerkve.«

Tudi duhovniki in drugi sodelavci v Cerkvi, tudi Karitas, smo lahko ukoreninjeni v svojem vrtilčku in nekje v svoji fari ter jamramo.

In sem raziskoval: kaj je klerikalizem? Tisti nevaren občutek klerikov ali imenitnežev v Cerkvi in zavzetih kristjanov, da imajo resnico, moralo, znanje, bogoslužje v lasti in jo delijo po kapljicah, kjer in komur to želijo. Obnašati se kot lastnik resnice ali evangelija je velika nevarnost, je greh.

Zato menim, da mladega človeka ne smemo ukoreniniti. Mlad človek je brez korenin in tudi mi ne smemo biti ukoreninjeni in ga ne smemo vleči v to, da ga naredimo po naših merah.

Papež Frančišek: »Prosim vas, mladi fantje in dekleta, vi nimate cene, vi niste blago na dražbi. Prosim vas, ne pustite se kupiti, ne pustite se zapeljati, ne pustite se zaslužniti kolonizaciji ideologij, ki vam vtepejo v glavo ideje, in končate kot sužnji, odvisniki, propadli v življenju. Vi nimate cene. To morate vedno reči: Ni sem na dražbi, nimam cene, svoboden sem, svobodna sem. Zaljubite se v to svobodo, ki je pravzaprav tista, ki jo ponuja Jezus.«

4

Ukoreninjen mlad človek namreč ne more raziskovati, ne more pasti na jogi, ne more dobiti izkušnje. Mlade, ki visijo na telefonih in kavčih, smo ustvarili mi odrasli. Mi tako radi rečemo, da so sodobni mladi stalno na telefončkih. Bil sem na biserni poroki, na večerji: na telefonih so visele osebe, stare 60, 70 in 80 let, in so 'googlale' ... Če si izprašamo vest, vidimo, da smo dostikrat odrasli slabši kot mladi.

Mlade, ki ždijo na telefonih in kavčih, smo ustvarili mi, ker smo jim ustvarili ograde iz zrcal na vse poti, da ne vidijo več drugega kot sebe. Postavili smo jim okvire, se zgražamo, jih sodimo, dvomimo v njihov način in sposobnosti. Izvirni greh vsake starejše generacije je slab spomin. Ne spomnimo se, kako smo mi bili mladi. Včasih je treba pogledati nazaj, prebrati kak spomin na svoja mlada leta ...

Ne dvomiti v načine in sposobnosti mladih in ne imeti slabega spomina na čas, ko ste bili mladi. Življenje te kuje prav v naporih, trpljenju in tistih neumnostih, ki si jih sam narediš – in nobenemu mlademu in tudi odraslemu človeku ne moreš odvzeti napora in trpljenja. Brez trpljenja ni življenja. To je evangelij.

Duhovnost pri mladih

Duhovnost pri mladih, kot jo vidim sam, je odvisna od starosti mladih ljudi. Psihologija religioznosti pove:

- pri 14-ih so mladi kritični ateisti;
- pri 16-ih so institucionalni uporniki;
- pri 18-ih so prestrašeni raziskovalci, ker smo jih prestrašili, kaj vse je narobe, česa vse ne smeš;
- pri 20-ih so lačni močne hrane in vstopajo v tisti megamarket, ki ima ponudbo duhovnosti. In tam so mnoge napihnjene stvari, bolje reklamirane od katolištva.

S temi mladimi od 14 do 20 let je potrebno 'pretolčiti', preživeti, in ko pridejo v ta megamarket, sprejeti njihovo odločitev, tudi če bodo izbrali narobe, ter biti z njimi še naprej.

Skavtski pozdrav je: Močnejši ščiti šibkejšega. V nekaterih stvareh smo starejši močnejši in jih bomo podprli, bomo nastavili jogi, da bodo – kadar bodo padali – padli na mehko. V mnogih rečeh pa so mladi močnejši.

Postavlja se vprašanje: ali smo uspeli do 14. leta vzpostaviti neke vrednote, da bodo ostali do 20. leta? Na skavtski listi sem pred dvema letoma objavil slabo

reklamirano zadevo: »Imeli bomo verouk za skavtske voditelje (od 20. do 30. leta).« Napisal sem »verouk« in v treh dneh sem imel 45 prijav. Tako ga imamo sedaj že drugo leto. Po 20. letu so lačni duhovnosti. Če bi to napisal za 15-letnike, ne bi bilo nič. Lakota nastane šele potem ...

Duhovnost je odvisna tudi od tega, v kakšnem svetu živi mlad človek. Če je ta svet Cerkev, mora pri 14-ih letih zbirati točke za birmo. Če ga birma ne izstreli nekam daleč, bo pri 16-ih letih preverjal, kako to, da je vera nekomu vrednota. To preverjanje je včasih mučno za njegove spremljevalce. In obupamo. Pri 18-ih bo raziskoval vsebino vere in morale, ker je raziskovalec. Če ga režim na škofijski gimnaziji ne izstreli nekam daleč proč, bo pri 20-ih že samostojno preverjal ponudbo in izbral življenjski slog. Mogoče bo samo sočuten in ne bo kristjan, ampak na nas je, da posejemo, in ne, da obsodimo.

Na Tajskem sem spoznal, kako živeti krščanstvo v manjšini. Zame je močno sporočilo, kako kristjani na zahodu hitro obsodimo tiste, ki niso enako verni, namesto da bi jim dali tisto, kar morejo sprejeti, tudi s pomočjo Karitas.

Služenje je tudi del duhovnosti. S področja služenja so pri 14-ih nerodni in rajši narediš sam. Delajo, če jih potrdiš in jim pomagaš. Pri 16-ih so leni in delajo s skrajno naporno motivacijo ... Pri 18-ih delajo, če vidijo smisel, pri 20-ih že zato, ker so dali besedo in so si naložili to dolžnost. Pri skavtih začnemo z vzgojo za voditelje pri dvajsetih letih. Ko jih vprašam, kako to, da so se odločili za šolo služenja kot voditelji, mi rečejo: »Čutil sem, da je to moja dolžnost glede na vse, kar sem kot skavt prejel od svojega šestega leta naprej.« Seveda je star 20 let in je načrtoval ter je videl smisel za svet in zase.

Duhovnost pri mladih je, da so skupaj. Da so nekaj posebnega, da so osebe – kot na primer, da je, namesto pri oltarju v cerkvi, sveta maša v zvoniku.

Na kaj se mladi lahko naslonijo?

Mi smo nastavili na tisoče kolov, da bi se mladi nanje naslonili, mladi pa rastejo na divje. Kako to, da se ne naslonijo na pripravljene kole?

Pripravili smo okvire, hoteli smo mladim povedati, kaj je resnica, in smo v Cerkvi spisali dogme. Kaj je prav, so spraševali mladi, in smo spisali moralne zakone. Kako praznovati in napolniti svojo dušo? In smo si zamislili mašo in smo rekli, da je obvezna vsako nedeljo. In potem silimo mlade, naj se ovijejo na te kole, in se jezimo, ker verjamemo, da so dobri koli. Vendar mladi rastejo na divje.

Ali smo sposobni naše kole prestaviti, jih prilagoditi ali vsaj ugotoviti, da ta poganjek ni paradižnik, ampak da je krompir in ne potrebuje kola? In da so njegovi

sadovi skriti nekje, kjer jih ne pričakujemo? Ker jih ne vidimo, mislimo, da jih ni. Pa so.

Kako lahko mladi dobijo zaupanje v starejše, v Cerkev, v delo Karitas?

Stvar zaupanja. Prižgati je treba kakšno drobce-no lučko. Zaupanje je simbolna zadeva. Kako mlade vključiti? Skavtski zakon pravi: *Skavt si šteje v čast, da si pridobi zaupanje*. Lisica pri Malem princu je rekla: »Potrpežljiv je treba biti ..., ampak vsak dan se boš usedel bliže k meni. Postopnost ... Prihajaj ob isti uri, da bom vedela, kdaj naj začnem biti srečna.« Nato je rekla: »Zaradi časa, ki si ga podaril, je tvoja vrtnica je tako dragocena.«

Imeti čas za mlade, biti jim na razpolago ... Ne jim težiti, ampak biti tam. Biti v njihovem času.

Tudi jaz imam samo 24 ur. Imam veliko zadolžitev, in tako letos nisem mogel biti ves čas z mladimi skavti, ki sem jim duhovni voditelj, na taboru v Ankaranu. Tako sem bil z njimi le en dan. V tistem času nisem niti enkrat molil z njimi, kaj šele, da bi imel sveto mašo. Čisto nič verskega. Bil sem tam, žagal sem, jim pokazal, kako naj postavijo mizo, in take stvari. Z njimi sem bil. Pri vrednotenju tabora so napisali: »Najbolje je bilo, ko je bil Janez tam.«

Nič nisem delal – in tega župniki nismo vajeni, nič delati, predvsem ne imeti maš, ne častiti Najsvetejšega ... ampak biti samo zraven. Naloga starejših je, da si dobimo zaupanje, ne pa, da pametujemo ... Da smo navzoči, kadar nas rabijo. Da boš podstavil ta jogi, ko ga rabijo, da se ne bodo preveč razbili. Malce se lahko popraskajo, ker je to dobra šola, ampak ne preveč.

Pastoralni vidik sodelovanja med generacijami v župniji

Pastoralno vprašanje: *Kako dati tistemu, ki potrebuje, tisto, kar potrebuje?*

Ko sem bil kaplan v Tolminu, so prišli begunci iz Bosne. Prišlo jih je okoli 300, v glavnem starejši moški, ženske in otroci. Naselili so jih v kasarne. Ker sem že sodeloval s skavti v Italiji, sem prevzel povezavo z organizacijami tam, da so nam pripeljali pomoč. V tej pomoči so najprej pripeljali 9 tovornjakov oblek. Sodelavci Karitas in drugi smo razložili kamione, begunci pa so hodili po te obleke, brskali po njih, jih razmetavali, hodili po njih ... Ugotovitev vseh je bila, da so popolnoma nehvaležni – da smo jim dali stanovanje, hrano, obleko ... Nismo pa si zastavili pastoralnega vprašanja: kaj potrebuje ta človek, ki je zbežal, doživel vojno, se ločil od najdražjih?

Dokler niso čez 14 dni prišli skavti in začeli z animacijo teh otrok. S seboj so prinesli samo nekaj žog in še nekaj igrač in so se z otroki igrali. Takrat sem šele ugotovil, jaz, ki sem prej sodil, kaj pravzaprav potrebujejo. Ne oblačil, ker so jih prinesli seboj – svoja originalna bosanska oblačila. Prišel sem do sklepa, da

je tudi moja pastoralna drža, da grem v kasarno in sedim sredi njih ter se z njimi pogovarjam ali sem pa sem tiho, z njimi kadim ... Da so lahko povedali svojo bolečino, da so povedali, kaj vse imajo doma, da že tri tedne nimajo stika s sinom, ki je v vojski, da so povedali svojo zgodbo ... To je nekaj, kar te nič ne stane, samo srce in čas.

Odgovor na vsako pastoralno vprašanje je čas. Na ta način je možno pričakovati, da se bodo mladi uko-reninili. Na tak način, da bodo korenine nosili seboj ... Korenine so pod zemljo, so nevidne, dajejo oporo, drevo bo cvetelo, raslo, sad pa bo dajalo, ko pač bo ...

Župnija je živ organizem, treba je moliti, poslušati, delati, dati mladim oporo in tudi finance. Župniki po-pravljamo zidove in se naše cerkve svetijo, nimamo pa denarja za mladinske projekte, za človeka ... Ljudi je treba vzgajati za to, da je živa zgradba pomembnejša od zidov in se splača vanjo vlagati tudi finance.

V svoji župniji v Izoli sem se eno leto odločil, da pri blagoslovu velikonočnih jedi zbiramo denar za mladinske dejavnosti. Zbralo se je okoli 100 € od približno 3.000 ljudi, kolikor jih je prišlo. Če bi zbiral za zvonik, bi bilo stokrat več.

Spreobrnjenje in vzgoja kristjanov mora iti v tej smeri, da bomo dali mladim oporo. Zaupati, da bodo stoterni sadovi, in biti zadovoljni, če jih je manj.

Ali se vi kdaj vprašate kaj mladi potrebujejo?

Mogoče potrebujejo samo 'štrudl', ko imajo svoje sre-čanje. Ali je tako težko poklicati voditelja mladih, da bi jim naredila ta štrudl? Mogoče pa rabijo čaj. Mogoče pa jih ne bi obsodili in bi šli za njimi počistiti tisti travnik ali sobo, ki so jo pustili umazano ... Saj jih bomo na-učili, da bodo sami to naredili, ampak začeti je težko.

Predvsem rabijo molitev, molitveno podporo. Ra-bijo pohvalo, spodbudo. Rabijo, da z njimi malo potr-pimo, rabijo, da zdržimo, in to je tisti kol – tudi kadar se nam ne bodo zahvalili in nas bodo kritizirali, kako da smo počasni, kako da smo mi krivi.

Kaj je poklicanost dela z mladimi danes?

Govorim kot duhovnik. Delo z mladimi je vedno naporno. Zato je vse manj duhovnikov, ki delajo z mla-dimi.

Iti je treba z njimi tja, kamor gredo. Morda v hribe. In je treba iti gor, kar pa je naporno. Treba je iti za nji-mi. Ne gredo mladi za duhovnikom, ampak duhovnik za mladimi.

Treba se je spreobrniti in ne narediti urada za mla-de, ampak z mladimi, zato sinoda mladih, in ne o mla-dih, zato župnija dela skupaj z mladimi, in ne samo programov za mlade. **Župnija in Karitas nista čaka-joči instituciji, ampak skupnost ljudi, ki je izstopi-la iz okvirov v odnos z živim človekom v njegovi situaciji.** •

etična načela

POVEZOVANJE IN PARTNERSTVO

Sodelavci Karitas se zavzemamo za učinkovito partnersko sodelovanje, solidarnost in koordinacijo na vseh ravneh delovanja Karitas in z drugimi organizacijami.

6

Ravnamo se po načelu subsidiarnosti, kar pomeni, da se odločitve in odgovornosti prenesejo na najnižjo možno raven, na kateri jih je mogoče ustrezno izvajati v največjo korist ljudem v stiski.

Kjer je primerno, svoje delo usklajujemo z vladnimi organizacijami ali lokalnimi oblastmi, strokovnimi organizacijami, civilno družbo, drugimi verskimi organizacijami in drugimi pomembnimi deležniki.

Sodelovanje znotraj organizacijske strukture Karitas predstavlja pomemben vidik našega dela. Najprej je tu sodelovanje med sodelavci Slovenske karitas in vseh šestih škofijskih Karitas ter različnih socialnih zavodov. To sodelovanje v veliki meri pogojuje organizacijska struktura Karitas v Sloveniji, in ker gre za pretežno profesionalne organizacije, so tu v ospredju podobni prijemi, vprašanja in problemi pri vodenju, delovanju, ki jih imajo tudi druge velike organizacije.

Bolj zanimivo in pomembno pa je sodelovanje in usklajevanje dela med ŠK in njim pripadajočimi ŽK. To pa zato, ker gre na strani ŠK za relativno majhno delovno skupnost zaposlenih sodelavcev, na strani ŽK pa za veliko mrežo, veliko skupnost prostovoljskih sodelavcev. Za dobro sodelovanje je pomembno, da prav v tem pogledu lahko dobro razumemo drug drugega in se zmoremo vživeti v položaj drug drugega.

Karitas v Sloveniji lahko opravlja tako veliko in pomembno vlogo na dobrodelnem področju predvsem zaradi ogromnega vložka prostovoljskega dela. Večina prostovoljcev opravlja svoje delo brez kakršnega koli povračila, nemalokrat celo deloma na svoje stroške. Prostovoljno delo v Karitas jim seveda prinaša tudi veliko dobrega in pozitivnega: občutek pripadnosti, povezanost s sodelavci v svoji Karitas, zavest, da so del prizadevanja za dobro v družbi in osmislitev svojega življenja in dela. Terja pa od njih tudi mnoge napore in odpovedi, posebej v obdobju, ko se vse bolj pozna teža let. Večkrat morajo kot zagovorniki deprivilegiranih ljudi preslišati tudi marsikatero kritiko na svoj račun ali na račun ljudi, ki zanje skrbijo. Zaradi vsega tega so prostovoljci Karitas spoštovani in cenjeni tako v Cerkvi kot v družbi.

Položaj zaposlenih v Karitas, predvsem tistih mlajših, pa je drugačen. Po eni strani z veliko mladostne

energije in zagnanosti zmorejo veliko dela in naporov. V administrativnih in strokovnih zadevah se dobro znajdejo, v njih je veliko veselja nad življenjem, optimizma, tudi humerja in sproščenosti. Kar je starejšim pogosto napor in trud, zmorejo z lahkoto. To je ena stran slike.

Je pa še druga, napornejša: če je dela le preveč, se tudi mlade moči utrudijo. Veliko je administrativnega dela, veliko dela s poročili in njihovim usklajevanjem. V komunikaciji z zunanjim okoljem in v mreži Karitas je treba biti pozitiven, širiti dobro voljo in motivacijo za delo. Mnogokrat so sodelavci Karitas pri razpisih, dogodkih in akcijah izpostavljeni časovnim pritiskom, prekratnim rokom in velikim vsebinskim zahtevam. Ob vsem tem se tudi mlade moči lahko utrudijo. Posebno v takih trenutkih se prileže spodbudna beseda, razumevanje in spoštljiv odnos.

Vse nas pa dostikrat obremenijo tudi prosilci sami in njihove stiske. Potem pa so tu še naše družine, ki jih je tudi treba dostojno preživljati in njihovim članom nuditi čas, energijo, spodbudo in toplino.

Prav od sposobnosti, da se zaposleni in prostovoljci znamo vživeti drug v drugega, se razumeti in medsebojno podpirati ter opogumljati, je v veliki meri odvisna uspešnost našega dela. Pomembno je, da zmoremo razumeti, da je v različnih starostnih obdobjih in življenjskih položajih mogoča različna mera in način angažiranja na dobrodelnem področju. Pri mlajših sodelavcih z družinami je dobro, da se zavedamo, da bo njihov čas za prostovoljstvo še prišel. V medsebojnem razumevanju, solidarnosti in prijaznem sodelovanju bomo tako lahko stopili na pot, kjer bo nam in našim družinam naše delo na Karitas v blagoslov.

Jože Kern, Škofijska karitas Ljubljana

Pri delu na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči se vsakodnevno srečujem s povezovanjem in partnerskim sodelovanjem z drugimi organizacijami, npr. organizacijami Caritas v Evropi in drugje po svetu, s skupnostjo sester, kjer delujejo naše misijonarke v Afriki, in z misijonarji. Pri partnerskem sodelovanju je vedno pomembno, da smo na isti ravni. To pomeni, da kljub temu, da smo večinoma tisti, ki drugim dajemo sredstva, ne mislimo, da smo nekaj več ali da imamo večjo pravico odločanja, ampak da vedno upoštevamo mnenja drug drugega in so v vse faze izvedbe projekta (načrtovanje, izvajanje in spremljanje) vključene vse ravni, ki se jih projekt tiče, od spodaj navzgor. V naše projekte so tako v vse faze vključeni ljudje, ki so v stiski (koristniki pomoči), naši lokalni partnerji (Karitas, misijonarji), predstavniki financerjev projekta, kot

je MZZ, predstavniki lokalnih oblasti, občin, krajevna Cerkev ...

Vsi naši projekti, ki jih izvajamo, nastanejo na podlagi potreb lokalnega prebivalstva (od spodaj navzgor), v sodelovanju z našimi partnerji, kot so na primer slovenski misijonarji. To pomeni, da so starši sami prosili sestre v Ruandi, če bi lahko na njihovem misijonu imeli osnovno šolo za njihove otroke, mame v Burundiju so same prosile, če bi lahko imele novo porodnišnico. Nato so bili lokalni prebivalci vključeni v izvedbo projekta – dobili so delo pri gradnji in s tem možnost za zaslužek ter se nekaj novega naučili. Ko so zgradbe zgrajene, jih ljudje vzamejo za svoje in zanje tudi bolje skrbijo, ker so jih sami gradili. Ob gradnji se uporabljajo lokalni materiali, da je infrastrukturo lažje vzdrževati.

Podobno je bilo, ko smo načrtovali projekt učinkovitejše rabe naravnih virov za trajnostno preživetje v okrožju Karongi v Ruandi, ko so sodelavci Karitas Ruanda vključili v fazo priprave projekta fokusno skupino ljudi iz lokalne skupnosti (moške in ženske), da so sami povedali, kje so njihove največje težave pri vsakodnevnem preživetju, kaj si želijo. In na podlagi teh potreb je nastal projekt, ki ga od podpora Ministrstva za zunanje zadeve RS izvajamo v letih 2018 do 2020. V izvedbo projekta sodelavci Caritas Rwanda in Škofijske karitas Kibuye, ki so soodgovorni za transparentno in učinkovito izvedbo projekta v Ruandi, vključujejo predstavnike lokalnih oblasti in lokalne strokovnjake, ki tudi sodelujejo pri izvedbi posameznih aktivnosti, skupaj projekt ves čas tudi spremljajo. Podajo svoje mnenje, če je treba kaj spremeniti, da je bolj praktično, in to mnenje se tudi upošteva. Tako ima projekt bolj trajno vrednost, saj ga podpirajo tudi lokalne oblasti. Podobno je na terenskem obisku v neki državi, ko tudi spremljam rezultate posameznih projektov ter v to spremljanje in evalvacijo vključim vse ravni od koristnikov in partnerjev do lokalnih oblasti.

Poleg tega na drugi strani ves čas sodelujem s predstavniki Ministrstva za zunanje zadeve, ko nas vključujejo v mnoge aktivnosti, v pripravo zakonodaje, resolucij, strategij na tem področju in nam tako dajo možnost, da povemo, kakšne so naše izkušnje v praksi, kar se nato odraža tudi na zakonodajnem nivoju, da je uradna razvojna pomoč, ki jo da naša država za države v razvoju, tako učinkovita. Ob tem je vedno pomembno sodelovati z drugimi nevladnimi organizacijami, saj le skupaj lahko dosežemo pomembne spremembe.

Jana Lampe, Slovenska karitas

Karitas v župniji

POGLED NA POSLANSTVO MEDŽUPNIJSKE GORSKE KARITAS

Aliče Čubej

Župnija Grgar leži v kotlini na severni strani Svete Gore, le šest km od Nove Gorice. Pokriva področje Banjško-Trnovske planote, kjer je bilo pred združevanjem manjših župnij v Koprski škofiji še pred dobrim letom dni sedem župnij, ki so sedaj združene pod skupno župnijo Grgar. Na celotnem območju delujeta dva duhovnika.

Leta 1999 so na območju obeh planot na pobudo takratnega župnika na Banjšicah, pok. Martina Pavlina, ustanovili **Medžupnijsko gorsko karitas** s sedežem v Grgarju. Današnji predsednik MŽGK je g. Evgen Gantar

Skupini sem se priključila takoj po ustanovitvi. Povabila sem bila vesela. V sebi sem zaznala, da je to zame sicer nekaj novega, da sem postavljena pred nove izzive, a se bom ob njih učila in naredila nekaj dobrega za ljudi v kraju. Vedela sem, da bom morala temu novemu delu podariti svoj čas, energijo in znanje. Danes vodim skupino trinajstih rednih članic, ki prihajajo iz Ravni, Bat, Banjšic, Lokovca, Čepovana, Trnovega, Ravnice in Grgarja. Pomagajo tudi občasni prostovoljci, ki so vedno dobrohotno na voljo za določene potrebe. Temelj delovanja Karitas je prostovoljstvo s poklicanostjo in spoštovanjem evangelija.

Skupina se srečuje mesečno. Srečanja niso le delovna, vsebujejo tudi duhovno dimenzijo, ki jo pripravi grgarski župnik Evgen Gantar ali duhovni pomočnik Adolf Švelj ali pa sodelavke same. Skupaj čez leto opravimo 1000 ur prostovoljnega dela. V skupini ima vsak možnost, da se z delom, predlogi, načrtovanjem izraža na svoj način, da ob duhovnih pogovorih razmišlja, kaj mu pomeni pripadnost skupini in župniji, ter ob tem tudi osebnostno raste.

Sama razmišljam, da delo za Karitas – podariti sočloveku delček svojega časa, nenazadnje svojih čustev – za nas sodelavce ni nikoli dejanje, ki ne bi pustilo sledi osebnega zadovoljstva. Doživetja so včasih tudi neprijetna, a to so kratka razočaranja. Z vsem našim delom, z dobrimi in slabimi izkušnjami, smo ljudje le bogatejši.

Želim nadaljevati to, kar sem prejela od staršev, da zmorem imeti vero, upanje in gojiti ljubezen.

Z ustanovitvijo MŽG Karitas je bil ustanovljen tudi Center za izvajanje pomoči potrebnim družinam in posameznikom v stiski. Center pokriva potrebe širokega območja župnije, kjer so domačije in zaselki

raztreseni po planoti. Sodelavke imajo tukaj posebno poslanstvo, saj pomoč uporabnikom dostavijo osebno na dom, in hkrati so povezovalke osebnega stika – obiska in dobrote ter opazovalke razmer, v katerih prejemniki pomoči živijo. Vedno so s terena, ker bolj razumejo ta prostor in ljudi.

Vsako leto povežemo celo Planoto na dogodku **Srečanje starejših**. Posebnost je, da je dogodek vsako leto v drugi župniji, če so le možnosti organizacije. Srečanja so srčna zaradi udeležencev, saj se stara znanstva mnogokrat zopet obudijo.

Sodelovanje s pastoralnim in gospodarskim svetom se izraža pri raznih praznovanjih v župniji. Povezujemo se z družinami in posamezniki ob pletenju adventnih venčkov, ki jih z voščili poneseemo bolnim in ostarelim. Sodelovali smo tudi pri projektu Medgeneracijsko sožitje, kjer so bila do preteklega leta aktivna srečanja skupin.

Medžupnijska gorska karitas nekaj let zapored organizira enodnevni izlet, na katerega povabimo vse pastoralne in gospodarske svete s Planote. Povezuje nas sv. maša, ogled kulturnega dogodka in medsebojno druženje in spoznavanje.

Sodelavke pa svojo prostovoljsko kondicijo nabiramo na ponujenih izobraževanjih, duhovnih srečanjih, saj se zavedamo, da moraš najprej pomagati sebi, šele nato lahko pomagaš drugim.

Skrbimo, da smo čuječi do stisk na terenu in pri zagotavljanju diskretnosti, saj se s tem zagotavlja nujno zaupanje v Karitas.

Vsa ta dejanja delajo tudi župnijo živo. Ob pogledu naprej pa so izzivi zelo smeli. Veliko napora bo treba vložiti v pridobivanje in vključevanje mlajših v našo Karitas, saj Karitas obstaja in bo vedno obstajala za sodobnega človeka. S potrpežljivostjo in zaupanjem v Božjo pomoč bomo z delom dosegali zastavljene cilje. •

Opredelili so tudi pozitivne lastnosti, ki naj bi jih imel mentor:

- je zgled, »svetilnik« mladim
- mora biti pošten, samokritičen
- je učitelj, vzgojitelj, organizator
- odpušča
- spremlja, spodbuja k samostojnosti, uči odgovornosti in empatije
- zna pohvaliti, pristopiti dobrohotno, mladim dati svojo vrednost, varen prostor in stabilnost
- je odločen, potrpežljiv pa tudi samokritičen s pravo mero ponižnosti
- si vzame čas za pogovor
- se uči in uči
- moli za svoje mlade
- ima odnos z Bogom in to prenaša v življenje

Kot negativno pa so ocenili, da mentorji niso dobri, če delajo razlike, izvajajo fizično in psihično nasilje, dajejo premalo pohvale, so nekritični, ne znajo spregledati manjših napak, stalno kritizirajo, zmerjajo in šikanirajo, so zadirčni, vzvišeni ter osebo, ki jo spremljajo, prepuščajo sami sebi in jo podcenjujejo.

Mladi pa so napisali, da je mentor oseba, ki ti je učitelj, vzor, opora in se ob njej počutiš varno. Je nekdo, ki te usmerja, svetuje, ti je vedno na razpolago za pogovor.

Mladi pričakujejo od mentorja, da se zaveda, da je vzor, in živi tisto, kar govori. Je predan, potrpežljiv, iskren, pripravljen poslušati, spoštuje druge in upošteva drugačnost, edinstvenost vsakega, ki ga vodi. Od mentorja si želijo konstruktivno kritiko, hitro odzivnost, držanje dogovorov (je mož oz. žena besede), odkrit odnos in pripravljenost za sprejemanje mnenj. Ne želijo pa kritiziranja pred vsemi, prelaganja odgovornosti na mladega, ki ga vodi, in občutka neizkušenosti. •

mlada karitas

MENTORSTVO

Zbrala: Helena Zevnik Rozman

Na seminarjih Karitas z naslovom »Rast mladosti iz korenin modrosti« smo se v delavnicah pogovarjali tudi o mentorstvu, kako ga razumemo in kakšen naj bi bil dober mentor za mlade. V nadaljevanju so zbrana razmišljanja udeležencev seminarja o tej temi.

Starejši sodelavci Karitas so zapisali, da je mentor oseba, ki razvija svojo voditeljsko karizmo. Dovolj Svetemu Duhu, da deluje v njem in po Njem (Gal 5,21-22). Podaja svoje znanje drugim in se od njih tudi uči ter ima voditeljske sposobnosti in dar, sposobnost prenosa svojega znanja.

na obisku

PRI SODELAVCIH ISTRSKE OBMOČNE KARITAS

Marjana Plesničar Jezeršek

V začetku januarja sem bila s strani voditeljice Istrske območne karitas (IOK), ge. Pavle Brec, povabljena, da se jim pridružim pri duhovni obnovi v Bertokih, se jim predst avim in jih spoznam, saj sem 'tista nova koordinatorica prostovoljcev', kar v letošnjem letu podpira tudi MJU. Povabilo sem z veseljem sprejela in se odpravila na obisk. Duhovno obnovo je tokrat vodil g. Janez Kavčič, tema pa so bili mladi.

In ker sem že bila na obisku, zakaj ne bi teh toplih Primorcev predstavila še vsem bralcem Žarka dobro-

te? S tem namenom sem voditeljici ge. Pavli Brec, duhovnemu voditelju g. Francu Prelcu in ge. Aniti Valič, ki vodi Center karitas v Portorožu, zastavila nekaj vprašanj.

Gospa Pavla, za začetek bi vas prosila, da se z nekaj stavki predstavite in nam zaupate, kako se počutite kot voditeljica IOK.

Pred približno 20 leti sem bila najprej vključena kot sodelavka v takrat MŽK Krkavče – Koštabona. Nekaj let kasneje so me zaprosili, če bi prevzela vodenje Istrske območne karitas. Obseg dela je bil takrat veliko manjši, veliko manj je bilo prejemnikov pomoči pa tudi hrane. Začela pa je prihajati hrana EU. Stalni problem, s katerim se soočamo, so primerni prostori. Nekje so bili premajhni, drugje je bila težava dostop s kamioni, in zaradi tega smo morali najeti večje skladišče v Sv. Antonu. Posledično smo sami prevažali hrano v Center karitas, kar je pomenilo veliko fizičnega dela. Pa smo se zopet selili drugam, ko je lastnik prodal prostoro. Naslednji so bili popolnoma neprimerni in smo iskali naprej. Trenutno smo na Trgu Brolo v samem mestu Kopra. Prostori so premajhni, vendar se trudimo, da zadovoljimo potrebe prosilcev in da omogočimo zasebnost naših prejemnikov, kar pa je velikokrat zelo težko.

V vseh letih mojega sodelovanja kot voditeljica je bilo gotovo veliko izzivov, mnogo lepih zgodb, pa tudi primerov težkih razmer, kar je bilo zame in moje sodelavce še posebej priložnost in obveza, da dokažemo svojo humanost in čut za človeka v stiski.

Istrska območna karitas pokriva največje območje ŠK Koper. Na kakšen način ste organizirani?

Naša Istrska območna karitas pokriva res zelo veliko območje, od Ankarana preko Kopra in Izole do Pirana, v notranjost Istre pa do vasi v župnijah Marežige, Sočerga, Predloka. Organizirani smo v 18 ŽK, v nekaterih je sodelavcev prostovoljcev več kot 10, v nekaterih manj, pa le-ti delajo toliko bolj zagnano in požrtvovalno, da odkrivajo potrebe in stiske v svojem okolju na eni strani, na drugi strani pa zadovoljijo vse administrativne zahteve v zvezi z evidencami in poročili.

V IOK imamo tri centre, in sicer v Kopru, Izoli in Portorožu. Centra Izola in Portorož pokrivata območje občin Izola in Piran. V Center Koper pa prihajajo prejemniki iz celotne občine Koper, ki je ozemeljsko zelo razširjena, ter občine Ankaran. Nekateri prihajajo iz zelo oddaljenih vasi, tudi več kot 25 km. Z gotovostjo trdim, da je v teh oddaljenih vaseh še več pomoči potrebnih, a čisto preprosto nimajo niti možnosti priti do Centra Karitas v Kopru. Zato sodelavci nekaterih ŽK prevzamejo večjo količino hrane v skladišču v Sv. Antonu in jo potem razdelijo potrebnim v svojem okolju. Med prejemniki je tudi veliko delavcev iz nekaterih bivših republik Jugoslavije, ki imajo nizke dohodke,

zaposlen je samo oče, v več primerih pa je tudi edini zaposleni ostal brez dela in rednih dohodkov.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost IOK?

Za prihodnost je moja želja pa tudi želja vseh voditeljic in sodelavcev, da bi bila rešena problematika prostorov. Svoj čas in moči bi lahko posvetili tudi lastnemu usposabljanju in osebni rasti, saj bi le tako obogatili svoj odnos do stisk prejemnikov. Sodelavci smo pretežno starejši in nam nekatere administrativne zahteve predstavljajo kar veliko težavo. Želeli bi si novih, mlajših moči, za kar bo pa treba tudi več molitve.

Bi podelili z bralci Žarka dobrote še kako vzpodbudno misel, morda vaše osebno vodilo ali besede, ki vam pomagajo, da vztrajate v nalogi, ki vam je bila zaupana?

Prav te dni sem slišala misel: sprejeti poslanstvo pomeni sprejeti križ. Zavedamo se, da delamo za ljudi v stiski, a ne pozabimo, da je v vsakem človeku skrit Jezus.

Gospod Franc Prelc, ste predsednik IOK in njihov duhovni vodja. Se lahko na kratko predstavite in poveste, kaj vam pomeni ta vloga?

Rojen sem bil v Podgradu pri Vretni, v družini Prelc. Od osmih otrok sva se z bratom Milanom odločila za duhovništvo, sestre Marija in Kristina sta postali katehistinji, pomagata pa tudi pri pastoralnem delu po različnih župniščih.

S karitativnim delom kot zunanjim vidnim izrazom odločitve, da bomo služili Bogu in zaradi njega tudi vsem ljudem, ki jih bomo srečevali, sva s sestro Kristino začela že v Tomaju, nadaljevala v Klancu pri Kozini, na Škofijah, 40 let v Piranu, Portorožu in Luciji, zadnjih 12 let pa delujeva v Bertokih in Sv. Antonu.

V domači družini smo se naučili, da morajo biti hišna vrata vedno odprta, da Jezus, ki bi prišel, ne bi odšel mimo, ampak bi vstopil v hišo in sedel z nami za mizo. Za pogovor, v katerem se odkrivajo radosti in problemi, je potreben čas, mamin čaj, večkrat kosilo in prenočišče.

Pri načrtovanju novega župnijskega središča v Portorožu (1984) smo razpored prostorov oblikovali tako,

da je prvi del služil liturgiji, drugi del oznanjevanju in tretji del za različne oblike karitas. Zanj je služilo tudi prostorno staro župnišče. Župnija, ki je bila ustanovljena predvsem zaradi turizma, je lahko dobrodelnost izvajala tudi v času komunizma, ko je bila organizirana Karitas prepovedana.

Ko smo Slovenci doživeli svojo veliko zgodovinsko uro in ustanovili svojo državo, je nastala tudi organizirana Karitas. V Portorožu je našla ugodne pogoje za oblikovanje prvega središča v Istri, za ustanovitev organiziranih programov, kot so Skupnost Srečanje za zasvojene, program Vrtnica za alkoholike, program Pomoč brezdomcem, duhovno oblikovane počitnice za otroke, mladino, družine, starejše in invalide, prostovoljce ...

IOK, ki deluje znotraj ŠK Koper, se je intenzivno priključila tudi Slovenska karitas. Sodelovanje se vidi predvsem v ureditvi prostorov pod novo cerkvijo in Sončne hiše na Senčni poti ter izvajanju različnih programov. Veliko vlogo so pri tem odigrali tudi škofijski in slovenski zavodi Karitas.

Kako skrbite za duhovno življenje sodelavk in sodelavcev IOK?

Na področju IOK je kar nekaj zaposlenih delavcev in lepo število prostovoljcev, ki morajo odgovarjati na številne izzive in rane prebivalcev ob meji in ob morju. Zato je še bolj potrebno strokovno in duhovno oblikovanje vseh udeleženi. Bolj ali manj redna srečanja oblikujeta župnik in voditelj/ica. Več kot 50 prostovoljcev se vsako leto, na drugo soboto v januarju, udeleži duhovne obnove v Bertokih, posamezni člani pa še drugih srečanj.

V Istri je zelo pomembna mreža Karitas na terenu, kjer se lažje odkrivajo in pokrivajo rane in stiske starejših, invalidov, osamljenih, sprtih ljudi. V Centrih Koper, Izola in Portorož so prostovoljci na razpolago za pomoč v hrani, oblačilih, pohištvi za mnoge, ki so jih različni razlogi privabili k morju, na jug in zahod in se niso še dovolj udomačili ter si uredili življenjskih pogojev. Večina domačinov ima sorazmerno visok standard, italijanske pokojnine, pridnim pa sonce in bogata zemlja poskrbita za zelenjavo, oljke in grozdje.

Kaj nam torej sporoča nebeška režija, kam nam usmerja pogled za danes in jutri? Večina revnih, še bolj pa premožnih ljudi potrebuje veselje, pravo svobodo od vseh zasvojenosti, globoko osebno vero in ljubezen. Duhovne vrednote torej, ki so brezplačne in vsem dosegljive.

Gospa Anita Valič, IOK ima kar tri Centre in za enega, v Portorožu, ste odgovorni vi. Se nam lahko na kratko predstavite?

Smo iz župnije Portorož, ki je center za ŽK Piran, Strunjan, Sečovlje in Portorož – Lucija. Nas je pet stalnih in pet občasnih prostovoljcev. Medtem je tudi naše vodilo, da je med nami, prostovoljci, veliko medsebojnega razumevanja, da naše delo poteka v zadovoljstvu. To pomeni, da ljudem pomagamo z veseljem in upanjem, da bo bolje. Smo takšni kot drugi Centri karitas, imamo enak namen in skupni cilj, da z ljubeznijo pomagamo ljudem v stiski.

K nam se zatekajo ljudje, ki potrebujejo materialno, finančno pomoč, veliko pa je tudi takšnih, ki k nam pridejo, ker potrebujejo pogovor in nam zaupajo. K nam vse leto prihajajo tudi turisti, ki potrebujejo informacije in ogled naše cerkve.

Bi namenili bralcem Žarka dobrote še spodbudno misel, mogoče svoje osebno vodilo ali besede, ki vam pomagajo, da vztrajate v nalogi, ki vam je bila zaupana?

Ena vzpodbudna misel in naše vodilo prostovoljcev pri Karitas je: *Odprimo svoje srce in bodimo velikodušni do sočloveka, vztrajajmo v nalogi, ki nam jo je Bog zaupal.* •

ZASTONJ STE PREJELI, ZASTONJ DAJAJTE

papež Frančišek

Poslanica papeža Frančiška za 27. svetovni dan bolnikov 2019

»Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte« (Mt 10,8). Te besede je Jezus izrekel, ko je poslal apostole oznanjat evangelijsko kraljestvo, da bi njegovo kraljestvo raslo z dejanji zastonjske ljubezni.

Na 27. svetovni dan bolnikov, ki ga bomo slovesno obhajali 11. februarja 2019 v Kalkuti v Indiji, nas Cerkev – Mati vseh svojih otrok, zlasti bolnikov – spominja na to, da so velikodušna dejanja, kot je dejanje usmiljenega Samarijana, najbolj verodostojna sredstva evangelizacije. Skrb za bolne zahteva strokovnost, ljubeznivost ter iskrena, preprosta in svobodna dejanja, kot je objem, ki bližnjemu govori o tem, da je drugemu »drag«.

Življenje je Božji dar. Sveti Pavel opominja: »Kaj imaš, česar bi ne prejel?« (1 Kor 4,7). Prav zato, ker je človeško življenje dar, ga ni mogoče omejiti na osebno lastnino ali zasebno posest, kar velja predvsem za medicinski in biotehnološki napredek, ki bi lahko zamikal človeka, da bi prikrojil »drevo življenja« (prim. 1 Mz 3,24).

V današnji kulturi odmetavanja in ravnodušnosti bi želel poudariti, da je »dar« kategorija, ki najbolj postavlja pred preizkušnjo današnji individualizem in družbeno razdrobljenost, hkrati pa spodbuja nove odnose in načine sodelovanja med ljudmi in kulturami. Dialog, ki je predpogoj daru, lahko ustvarja možnosti za človeško rast in razvoj ter premaga uveljavljene načine izvajanja oblasti v družbi. Pri »daru« ne gre le za samo podarjanje; vključuje razdajanje sebe in ni le prenos lastnine ali predmetov. Pri »daru« ne gre le za podarjanje, ker vključuje zastonjski dar človeka samega in željo po vzpostavitvi odnosa. Gre za potrditev drugih, kar pa je temelj družbe. »Dar« je odsev Božje ljubezni, ki doseže vrhunec v učlovečenju Sina in izlitju Svetega Duha.

Vsak od nas je ubog, v stiski in siromašen. Ko se rodimo, potrebujemo skrb svojih staršev, da lahko preživimo, in v vseh obdobjih življenja v določenem smislu ostajamo odvisni od pomoči drugih. Vedno se bomo zavedali svojih omejitev »ustvarjenih bitij« v odnosu do drugih posameznikov in situacij. Odkrito priznanje te resnice nas ohranja ponižne in nas spodbuja, da smo v življenju dejavno solidarni.

Takšno priznanje nas vodi k odgovornemu ravnanju za spodbujanje dobrega, ki je tako osebno kot skupno. Šele tedaj, ko sebe ne vidimo kot ločene

od drugih, ampak v bratskem odnosu z njimi, lahko razvijemo družbeno prakso solidarnosti, ki je usmerjena v skupno dobro. Ne bojmo se nase gledati kot na ljudi v stiski ali kot na odvisne od drugih, kajti kot posamezniki in z lastnimi prizadevanji ne moremo premagati svojih omejitev. Zato se ne bojmo priznati teh omejitev, kajti sam Bog se je po Jezusu ponižal k nam (prim. Fil 2,8) in se ponižuje še naprej. V našem uboštvu nam pomaga in nam naklanja darove, ki presegajo našo domišljijo.

V luči slovesnega praznovanja v Indiji se želim v duhu veselja in občudovanja spomniti na lik svete matere Terezije iz Kalkute – vzor ljubezni, ki je ubogim in bolnim izkazovala Božjo ljubezen. Ob kanonizaciji sem omenil, da je bila mati Terezija »vse življenje velikodušna delivka Božjega usmiljenja, saj je bila vsem na voljo, tako da je sprejemala in branila človeško življenje, tudi nerojeno, zapuščeno in zavrženo. [...] Sklanjala se je nad umirajoče, ki so jih pustili umirati na robu ceste, in jim priznavala dostojanstvo, ki jim ga je dal Bog; njegov glas je dala slišati mogočnikom tega sveta, da bi priznali svojo krivdo za kriminalno revščino, ki so jo ustvarili oni sami. Usmiljenje je bilo zanjo 'sol', ki daje okus vsakemu njenemu delu, in 'luč', ki je razsvetljevala temo tistih, ki niso imeli več niti solza, da bi objokovali svojo revščino in trpljenje. Njena poklicanost na obrobje mesta in obrobje bivanja samega nam tudi danes zgovorno priča o tem, da je Bog blizu najbolj ubogim med ubogimi« (Pridiga, 4. septembra 2016).

Sveta mati Terezija nam pomaga razumeti, da mora biti edino merilo delovanja nesebična ljubezen do vsakega človeka, ne glede na njegov jezik, kulturo, narodnost ali vero. Njen zgled nas še naprej vodi in nam odpira obzorja veselja in upanja za vse, ki potrebujejo razumevanje in ljubezen, še zlasti za tiste, ki trpijo.

Velikodušnost navdihuje in podpira delo številnih prostovoljcev, katerih vloga je v socialni in zdravstveni zelo pomembna in ki zgovorno utelešajo duhovnost usmiljenega Samarijana. Zahvaljujem se vsem združenjem prostovoljcev, ki se posvečajo prevozu in pomoči bolnikom, in vsem tistim, ki organizirajo krvodajalske akcije, darovanje tkiv in organov. Posebno področje, v katerem vaša navzočnost izraža skrb Cerkev, je varstvo pravic bolnikov, zlasti tistih, ki so jih prizadele bolezni, ki zahtevajo posebno nego, ter številna prizadevanja za ozaveščanje in spodbujanje preventive. Prostovoljno delo, ki ga opravljate v zdravstvenih ustanovah in na domu, od zagotavljanja zdravstvene oskrbe do nudenja duhovne podpore, je ključnega pomena. Številni ljudje, ki so bolni, osamljeni, starejši ali šibki na duhu ali telesu, lahko koristijo to podporo. Bodite še naprej znamenje navzočnosti Cerkev v sekulariziranem svetu. Prostovoljec je dober prijatelj, ki mu lahko zaupaš osebne misli in čustva. Prostovoljci s potrpežljivim poslušanjem omogočajo bolnikom, da preidejo iz pasivnih prejemnikov oskrbe v dejavne udeležence v odnosu, ki lahko povrne upanje in spodbudi odprtost za nadaljnje zdravljenje. S prostovoljnim delom se prenašajo vrednote, vrste vedenja in načini življenja, ki izhajajo iz globoke želje po radodarnosti. Prav tako pa je prostovoljstvo tudi sredstvo za bolj humano zdravstveno oskrbo.

Dimenzija zastojnosti bi morala še zlasti navdihovati katoliške zdravstvene ustanove, bodisi v bolj razvitih bodisi v revnejših delih našega sveta, saj svojo dejavnost opravljajo v luči evangelija. Katoliške institucije so poklicane k zglednemu razdajanju bližnjim, velikodušnosti in solidarnosti kot odgovoru na miselnost dobička za vsako ceno, dajanja, da bi pridobili, in izkoriščanja, ki ne gleda na ljudi.

Vse skupaj pozivam k spodbujanju kulture velikodušnosti in darovanja, ki je nepogrešljiva pri premagovanju kulture dobička in odmetavanja. Katoliške zdravstvene ustanove ne smejo le voditi poslov, ampak morajo bolj kot za dobiček skrbeti za ljudi. Vemo, da je zdravje stvar odnosov in je odvisno od interakcije z drugimi, potrebni pa so zaupanje, prijateljstvo in solidarnost. To je zaklad, v katerem lahko uživamo le, če ga delimo. Radost velikodušnega razdajanja je pokazatelj zdravlja kristjana.

Vse vas izročam Mariji, Zdravju bolnikov. Naj nam pomaga, da bomo darove, ki smo jih prejeli, lahko razdajali v duhu dialoga in vzajemnega sprejemanja, da bomo živeli kot bratje in sestre, ki so pozorni na potrebe bližnjih, razdajali z velikodušnim srcem in se učili radosti nesebičnega služenja bližnjim. Z veliko naklonjenostjo vam zagotavljam, da sem z vami v molitvi, vsem pa prisrčno naklanjam apostolski blagoslov. •

V ZAČARANEM KROGU ISKANJA SLUŽBE

Gordana Janković

Služba. Ena od pomembnejših stvari v življenju posameznika. Vsaj tako pravijo. Po končani srednji šoli ali fakulteti naj bi si vsi poiskali zaposlitev v svoji smeri izobrazbe oziroma v kateri koli drugi smeri. Nekaterim uspe najti svojo sanjsko zaposlitev, nekaterim žal ne. Tistim »nesrečnežem«, ki jim ne uspe poiskati službe, ne prestane ničesar drugega kot prijaviti se na Zavod za zaposlovanje.

Prvi korak k iskanju zaposlitve je izpolnjen. Kaj pa naprej? Pri tvojih vprašanjih, kako do službe, ti pomaga izbrana svetovalka na Zavodu za zaposlovanje. Seveda moraš vedeti, da ti je ona samo v pomoč in ti svetuje, kje poiskati službo, predlaga različne delavnice, kjer boš izpopolnil svoje znanje glede pisanja prijav za delovna mesta, življenjepise itd. Ter seveda predlaga tudi programe pomoči pri iskanju zaposlitve, kot so usposabljanje na delovnem mestu in javna dela.

Pogoji za posameznike, ki bi želeli poiskati zaposlitev preko teh programov, so starostna omejitev, čas prijave na Zavodu za zaposlovanje in izobrazba. Programi so odvisni od javnih sredstev, ki jih nameni država/občina preko javnih razpisov, na katera se prijavljajo podjetja. Tudi sama sem bila tako del programa usposabljanja na delovnem mestu kot tudi del programa javnih del. Lani maja sem se preko javnih del zaposlila na Škofijski karitas Celje, za pomoč v Župnijski karitas Trbovlje. Potek zaposlitve je potekal po vseh postopkih Zavoda, vendar je bilo vse, kot mora biti. Pogodba je bila podpisana do konca leta 2018. Super, sem si rekla takrat. Imam super zaposlitev. Dobro in prijazne delodajalce, super kolektiv. Ne bi mogla dobiti boljše službe, sem si mislila. Vedela sem, da imam možnost tako delati maksimalno eno leto, saj je tako določeno v pogojih za javna dela. To me ni motilo. Vedela sem tudi, da bodo morali mojo pogodbo podaljšati s ponovno prijavo na razpis. Vendar me ni skrbelo, saj so mi govorili, da je to le formalnost in da ne bo težav. Vsaj tako smo vsi mislili. Pa žal ni bilo tako. Delodajalec je ob pravem času začel izpopolnjevati prijavo za razpis, jo tudi pravočasno oddal, vsaj tako smo mislili.

A smo dobili obvestilo o nesprejetju prijave za javna sredstva. Moja prva reakcija je bila: KAJ?! KAKO?! ZAKAJ NE?! Ko sem ponovno in bolj podrobno prebrala obvestilo, sem bila zelo jezna in razočarana, saj je bil razlog za odklonitev po mojem mnenju smešen, žalosten in »butast«. Se sprašujete, kaj je bil razlog? Razlog zavrnitve vloge je bila minuto oziroma šestdeset sekund kasneje prijavljena vloga, kot so jih oni sprejemali. Kot je znano, se javne ustanove odprejo oziroma začnejo delati ob osmi uri zjutraj. Vloge so sprejemali do 8:01, naša vloga pa je bila pri njih sprejeta ob 8:02 in je bila zato zavrnjena. To je bilo napisano v obvestilu o zavrnitvi.

Se vam zdi to smiselno? Primerno za napisati? Moje mnenje je, da bi lahko našli kakšen boljši izgovor. Lahko bi npr. napisali, da morajo zaradi pre malo prejetih sredstev na žalost zavrniti našo vlogo, ali karkoli podobnega. Ampak ja, na žalost je tako. Oni so podali odgovor na poslano prošnjo, mi ga moramo sprejeti, saj prijava oziroma pritožba ni mogoča. Kakorkoli. Jaz sem ostala brez super službe, delodajalec je ostal brez zaposlenega. In kaj sedaj, se sprašujete? Nič, gremo vsi od začetka. Jaz se podajam v iskanje nove službe, delodajalec bo moral počakati na nov razpis, ki bo mogoče letos, mogoče naslednje leto in bo v tem času na žalost moral biti brez zaposlenega.

Najbolj me žalosti to, da se birokracija »vmeša« tam, kjer je vse lepo dogovorjeno, kjer je vse tako, kot mora biti, in zaradi nje, pade vse v vodo. Če ne bi bilo birokracije, če ne bi bili tako odvisni od javnih ustanov, bi jaz danes imela to službo, moj delodajalec bi imel zaposlenega, vse bi nemoteno delovalo naprej. A danes od tega nima nihče nič. Ponovno sem se morala prijaviti na Zavod za zaposlovanje, znova bom morala zaprositi za socialno pomoč, čeprav upam, da bom čim prej našla drugo službo in da ne bom spet odvisna od drugih. Ponovno sem se znašla v začaranem krogu iskanja zaposlitve, znova bom morala iti od začetka.

Mogoče je iz vsega tega razvidna ena pozitivna stvar, in sicer, da se vse dogaja z razlogom in me za vogalom čaka moja sanjska služba. In če koncu napisanega odgovorim na zgoraj zastavljeno vprašanje, ali je služba ena od pomembnejših stvari v življenju posameznika: moj odgovor je DA! •

Foto: <https://pxhere.com/en/photo/1432967> (CC0 1.0)

SODELOVANJE OBEH ZAKONCEV – VELIK BLAGOSLOV ZA VSE

Imre Jerebic

Bilo je lepo jesensko popoldne, ko smo se v cerkvi in na pokopališču Vipavskega Križa v velikem številu poslavljali od sodelavca Karitas, dobrega moža in dobrega očeta Cirila. **Cerkev sv. Križa, molitev rožnega venca, sveta maša za pokojnega Cirila, osebna priče vanja ravnatelja Škofijske karitas Koper, sosed in prijatelja, žene Jožice, obeh hčera ... so nas vse popeljali v objem Gospoda, ki nas je poklical za služenje, ki nam je poklonil različne darove in ki nas vodi po teh skrivnostnih poteh.**

Ne samo tisti popoldan, ko nas je Gospod kot veliko družino sodelavcev Karitas zbral ob Cirilu, ki je kot angel bdel nad nami, in ko smo se vsak s svojo zgodbo spuščali po strmi cesti na pokopališče ter rekli: **»Zbogom, Ciril! Hvala za tvojo moško vlogo služenja doma, župniji, škofiji, umetnikom za Karitas.«** Cirilova moška vloga služenja je v meni odmevala in **bo še dolgo iskala potrditve, kako je z moško vlogo v Karitas.**

Veliko je Cirilov, Petrov, Matejev, Jožetov, Janezov, ki za uboge v naši sredi služijo na drugačen način kot njihove žene. Le redko so v ospredju, je pa njihova neprecenljiva vloga v ozadju. Dostikrat le izpostavljamo, da so v pomoč pri fizičnih delih ali razvažanju hrane ali kakih nepredvidenih – akutnih situacijah, pa je njihova vloga mnogo, mnogo večja. Gre za drugačno služenje, ki večkrat skali in razburka družinsko in zakonsko navidezno harmonijo in je zagotovo povezano s križem – znamenjem Odrešenja, ki ga je treba znova in znova unovčiti ali se zateči k Usmiljenemu Jezusu za pomoč razsvetljenja, vztrajnost in seveda zaupanje.

Ure in ure biti na razpolago ubogim, trošiti toliko in toliko energije zanje, zbirati sredstva, jih spremljati, čutiti z njimi, igrati vlogo usmiljenega Samarijana ... to vnaša nemir, napetost; je pa tudi blagoslov, svežina, znamenje časa in seveda poslanstvo od zgoraj.

Sodelovanje obeh zakoncev pri Karitas z aktivno in pasivno vlogo je velik blagoslov za zakonca in za Cerkev in tudi naš narod. To si upam na glas trditi, ko se kot »mlad« penzionist učim bolj pasivne diakonske vloge.

Vse bolj sem prepričan, in zato na glas razmišljam, da moške lahko odigramo poleg fizičnega dela za uboge v naši sredini tudi poslušajočo in spremljajočo vlogo ter vlogo postavljanja meja sebi in svojim ženam, do kje npr. biti usmiljeni Samarijan ali kje se umakniti s čustvi ali pretirano skrbjo.

Odigrati vlogo moža, ki posluša, koliko je težav in skrbi za uboge vseh sort; spremljati svojo ženo, ki se žrtvuje v službi ali prostovoljno, in to celovito, z vsem znanjem, izkušnjam in s srcem; bdeti kot angel varuh nad njeno vlogo usmiljenega Samarijana; upati si kot mož postaviti meje – npr., zdaj si pa vzemiva čas za naju; moliti in prositi Usmiljenega Jezusa, da bi bila jaz in moj zakonec vredna odigrati vlogo služenja.

Raznolikost darov služenja se često zrcali med nami zakonci, čeprav oba čutiva, doživljava, zaupava, da naju je On poklical. On naju pošilja k ubogim. On nama daje duhovno energijo. **Gre za služenje v različnosti, in to je možno samo v troje: žena, mož in Usmiljeni Jezus.** •

53 TON IZDELKOV ZA POMOČ LJUDEM V STISKI

Prostovoljci Karitas so preteklo leto pred izbranimi Hoferjevimi trgovinami zbirali izdelke za otroke in družine v stiski. V dveh zbiralnih akcijah, ki sta potekali marca in decembra 2018, je bilo skupaj zbranih preko 53 ton živil za otroke, osnovnih živil in izdelkov za higieno. Zbrana sredstva bodo namenjena ljudem, ki živijo v pomanjkanju.

Akcije zbiranja izdelkov za pomoč sočloveku v stiski so zelo pomembne, še posebej za lokalno okolje. Poleg zbranih izdelkov je dragoceno tudi utrjevanje zavesti, da potrebujemo drug drugega.

Samo v štirih dneh pred božičem so Hoferjevi kupci ob osebnih nagovorih prostovoljcev Karitas zbrali več kot 25 ton izdelkov, kar je marsikateremu človeku v stiski polepšalo zimski čas. Prispevati je bilo mogoče živila za otroke (žitne kašice, kosmiče in namaze), osnovna živila (trajno mleko, olje, sladkor, moko, testenine) ter izdelke za higieno (pralni prašek, šampon, plenice in ostalo).

Iskrena hvala vsem darovalkam in darovalcem za vsak podarjen izdelek. Posebna zahvala pa tudi vsem prostovoljkam in prostovoljcem Karitas za pomoč pri zbiranju izdelkov. Srčno verjamemo, da nas vsako dobro delo notranje obogati. •

koper

S POMOČJO PROJEKTA SOPA K ODGOVORNEMU ODNOSU DO PITJA ALKOHOLA

Tea Leban

Tudi v Škofijski Karitas Koper smo se aktivno vključili v projekt SOPA – Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola, zato bomo poskušali vsak na svojem področju zastavljati cilj izpolnjevati odgovorno, predvsem pa srčno in spoštljivo do družin in posameznikov.

Projekt je zajel domala vse aktualne družbene sfere v Sloveniji v okviru 8 enot, ki jih povezuje vodilni partner v projektu, NIJZ – Nacionalni inštitut za javno zdravje. Ministrstvo za zdravje je uspelo pridobiti evropska sredstva za pilotni projekt, v katerem bodo vključeni strokovnjaki, ki bodo z dobrim sodelovanjem in pristopom zagotovili uspeh. Največji uspeh bo, da bo marsikdo ohranil službo, družino, najprej pa zdravje.

Škofijska karitas Koper se v tem projektu povezuje z organizacijami iz občin Nova Gorica, Ajdovščina, Koper in Idrija.

Prevzeli smo obsežen program projekta SOPA, ki ga bomo izvajali v okviru teh občin z namenom, da na svojem področju delovanja uvajamo odgovoren odnos do pitja alkohola. Naša dejavnost v Karitas bo tako del skupnega delovanja med vsemi, ki so v projekt vključeni. Zavedamo se problematike in tega, da je sistematičen pristop edini način, da jo zmanjšamo v osebнем, družinskem in družbenem pomenu.

Povezani smo v 3 ukrepe:

- V ukrepu 1 so povezane vse zdravstvene službe in centri za krepitev zdravja. Zdravstvo ugotavlja, da doslej praktično ni bilo pravih teoretskih izhodišč, kako na primer človeka opomniti, kako z njim navezati pristen čustveni stik, da bi svojemu zdravniku zaupal, temveč je bilo prepuščeno zdravnikovi mo-

drosti, kako človeka pripraviti, da bi storil prvi korak, ki bi zanj pomenil rešilno bilko.

Ta ukrep se izmed treh ukrepov najbolj poglobljeno ukvarja s posameznikom, ki tvegano ali škodljivo pije. Nanaša se na podporo v obliki svetovanja pri opuščanju čezmernih pivskih navad. Izvajalci bodo temeljito izobraženi iz različnih vsebin, ki jim bodo omogočile ustrezno ukvarjanje z alkoholno problematiko v sklopu siceršnjega dela s pacienti, s katerimi vsakodnevno prihajajo v stik.

- V ukrepu 2 so se strokovni delavci doslej več ukvarjali s sindromom odvisnosti od alkohola, po tem projektu pa je strokovno delo usmerjeno v preventivo, da do problema sploh ne pride. Zavedajo se, da se moramo povezati v mrežo, kajti le tako bomo dosegli prave rezultate.

Ukrep se nanaša na informiranje o škodljivosti čezmernega pitja alkohola ali na usmeritev pacientov k virom pomoči pri opuščanju tvegane ali škodljivega pitja alkohola. Zato je delo usmerjeno najprej v ozaveščanje zdravstvenih delavcev kot strokovnjakov, ki se dnevno srečujejo s pacienti, ki tvegano ali škodljivo pijejo alkohol, o negativnih posledicah čezmernega pitja, o pozitivnih vidikih ukrepanja zdravstvenih delavcev, v informiranje o virih pomoči in motiviranje, da v sklopu svojega dela ukrepajo.

- V ukrepu 3 smo nevladne organizacije, kamor spada tudi Karitas z razvejano mrežo v celotni Sloveniji.

Ukrep se nanaša na pristop, ki bo potekal v okolju izvajalcev, ki delujejo na področjih dobrotelčnih organizacij, verskih skupnosti in organizacij s splošno koristnim namenom, na področjih gibalno oviranih, na področjih duševnega zdravja, družine oz. socialnega varstva, slepih in slabovidnih, gluhih in naglušnih ter na področjih kulture, športa in brezposelnosti in zaposlenih. Posameznike informiramo in usmerjamo z deljenjem gradiva in organiziranjem izobraževanj in delavnic na temo zdravega življenjskega sloga ter z usmerjanjem k strokovnjakom, ki izvajajo bolj poglobljen pristop.

Tako bomo imeli možnost, da z drugimi, ki sodelujejo v projektu, pripravimo projekt zdravega načina življenja.

V naše splošne programe so vključeni starejši, družine, posamezniki, mladi. Prostovoljci so v dobrem stiku z vsemi. Lahko izvajamo preventivne programe, usmerjanje. Ob tem zaznavamo brezposelnost, slabe bivanjske razmere, dodatne omejitve v zvezi z zdravjem, več prekomernega pitja alkohola, nasilja, veliko je kadilcev, debelost pri otrocih. Vse to je tudi posledica nižjih dohodkov. Ljudje imajo manj časa za gibanje, nizko samopodobo. Dolžni smo nekaj narediti zanje, saj je to del našega poslanstva.

Pilotni projekt bo potekal do sredine leta 2020. V našem delu bomo izvajali aktivnosti po pogodbi, skrbeli za povezovanje, mreženje na lokalni ravni v okviru celotne škofije ter se povezovali še na širši, regionalni in nacionalni ravni. Pripravljene so zgibanke, ki bodo v Centrih karitas, v vseh župnijskih Karitas in posredno tudi v javnosti opozarjale na problematiko prekomernega pitja alkohola. •

NAMENSKA POMOČ ALI »ZRNO K ZRNU POGAČA«

Jožica Ličen

Akcija Namenska pomoč traja v ŠK Koper osemnajst let. Od samega začetka do polnoletnosti je najprej število rednih darovalcev raslo, leta 2010 jih je bilo več kot 600, potem pa malo gor, malo dol, sedaj smo na številki 450. Če smo v letu 2001 začeli z mesečnim darom 3 EUR, se je v tem času večina darovalcev izrekla za višji znesek; tisti, ki darujejo preko trajnika, ostajajo na mesečnem daru, vsi ostali pa plačajo na podlagi položnic vsaka dva, tri mesece, nekateri dvakrat letno, drugi spet enkrat vse skupaj. Administrativni del, ki ga že vsa leta opravlja prostovoljka Silva, je prilagojen individualni želji posameznika. Prav tako je namen pomoči prilagojen želji darovalca: za družine, otroke, ostarele, bolne, tujce. Razveseljav je podatek, da kar 260 darovalcev obkroži namen »odločite sami«. To pomeni, da nam zaupajo, da bomo njihov dar uporabili tam, kjer je stiska največja.

In, hvala Bogu, lansko leto smo 'pridelali' največji minus pri pomoči otrokom, tako da ni bilo pomislekov, kam preusmeriti zaupana sredstva.

Morda bo kdo rekel, ali je za tak drobiž vredno. Izziv v samem začetku je bil v duhu 'zrno k zrnu pogača' in že na začetku smo ugotovili, da je ta pogača težka več kot 10.000 EUR. Pa ne samo to – ljudje, ki darujejo, postajajo, sicer na drugačen način, tudi sodelavci Karitas. Občutek pripadnosti in spremljanje novih stisk v širši družbi ima težo, zaradi katere se spleča vztrajati.

Morda samo ena od zgodb: Ob zaključku leta se skupaj z voščilom vsakemu darovalcu posebej zahvalimo za dar, ga prosimo, da ostane zvest še naprej, predvsem pa povemo podatke o pomoči znotraj Škofijske karitas Koper. Tako voščilo je skupaj s položnicami za naprej prišlo tudi na naslov zveste darovalke, toda naslednji dan je njen sin poklical in povedal, da je mama umrla. Ko mu je bilo razloženo, kaj te položnice pomenijo, je odgovoril: »Če je moja mama, ki je imela nizko pokojnino, darovala vsak mesec, bom odslej naprej, v spomin nanjo, daroval tudi jaz.« Pa še mesečni znesek je povišal.

Odločili smo se, da akcijo Namenska pomoč poživimo, in v ta namen je Jasmina pripravila lično zgibančko, ki po naših župnijah vabi k pomoči. Zato vabimo tudi bralce Žarka dobrote, ki bi želeli postati člani družine »Namenska pomoč«, da to sporočijo na karitas.koper@rkc.si ali GSM 031 393 666. Obrazec in vse, kar spada zraven, bomo poslali po pošti.

Pet, deset ali kakšen EUR več ni veliko, vendar pogosto reši stisko sodelavcev Karitas, da ne ostanemo praznih rok, še bolj kot to pa stisko družin, otrok, starih, bolnih ... in tako tudi mi postajamo sol in kvas v tej pogači s semeni sočutja in dobrote. •

**VAS IN VAŠE PRIJATELJE VLJUDNO VABIMO
V PETEK, 8. FEBRUARJA 2019,
V LJUBLJANO NA POČASTITEV
KULTURNEGA PRAZNIKA**

Ob 10. uri bo sveta maša v ljubljanski stolnici, ki jo bo za vse ljubitelje umetnosti in kulture daroval nadškof msgr. Stanislav Zore.

Pel bo MPZ Zvon iz Ilirske Bistrice pod vodstvom Damjane Kinkela.

**Ob 11. uri bo v Galeriji Družina, Krekov trg 1,
odprtje razstave likovnih del, ki so nastala v
24. mednarodni koloniji**

**»... polno prgišče lepote ...«
(Ivan Cankar)**

Vstop je prost, prostovoljni prispevki in darovi za likovna dela bodo namenjeni pomoči mladim.

Ljubljana

IZOBRAŽEVANJE ZA LAŽJE DELO

Andreja Ošljaj

V okviru četrtkovih večerov smo 13. decembra na Brezjah organizirali izobraževanje za voditelje in prostovoljce Župnijskih karitas, ki je potekalo v sklopu projekta Nacionalnega inštituta za javno zdravje »Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola (SOPA)«, v katerega so vključene tudi Župnijske karitas gorenjske regije. Eden izmed osrednjih ciljev projekta je ozaveščanje splošne javnosti o problematiki alkohola, še posebej pa želimo v proces vključiti ljudi z nižjim socialno-ekonomskim statusom ter brezposelne osebe, s katerimi se pri svojem delu največ srečujemo.

O problematiki alkohola v Sloveniji je predavala ga. Judita Mušič iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki je povedala, da se posledice prekomernega pitja alkohola kažejo v različnih oblikah in razsežnostih ter predstavljajo veliko ekonomsko breme za našo državo. Zavedati se moramo, da je vsako uživanje alkoholnih pijač tvegano in lahko škodi zdravstvenemu stanju posameznika, obenem pa tudi negativno vpliva na njegov socialni status. Mnogo ljudi uživa alkoholne pijače, ker jim le-te sprožajo občutke užitka. Smo narod, ki pije ob vseh pomembnih življenjskih dogodkih ali prelomnicah. Alkohol uživamo tako zaradi veselja ob rojstvu otroka kot tudi zaradi žalosti ob smrti svojih bližnjih. Pretekla gospodarska kriza je še dodatno prispevala k povečanemu uživanju alkoholnih pijač. Zaradi nje je veliko ljudi doživelo finančno stisko, ki se sedaj odraža na osebnotnem in bivanjskem nivoju. Slovenija spada med t. i. mokre kulture, kar pomeni, da je uživanje alkoholnih pijač splošno razširjeno. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO)

Slovenija skupaj z Norveško in Švico tvori regijo, kjer živijo največji porabniki alkohola na svetu. Stopnja uživanja alkohola je pri nas izredno visoka, saj je v letu 2016 znašala 10,5 litra čistega alkohola na prebivalca, starejšega od 15 let. Na to ima vpliv tudi naša kultura, saj se alkohol pojavlja tudi v ljudskih izročilih, literarnih delih, medijih, popevkah. Alkohol je torej v naši kulturi popolnoma sprejet in družba zlorabe jemlje z levo roko, kar ima pogosto katastrofalne posledice za posameznika in njegove najbližje. Razpon posledic pitja alkohola je lahko zelo širok, saj se negativni vplivi kažejo tako na delovnem mestu kot tudi doma. Najhujše posledice alkohol pušča na primarni družbeni celici – družini, ki jo zloraba najbolj prizadene. Zavedati se moramo, da alkoholizem v končni fazi ni le bolezen tistega, ki pije, ampak zaradi njega oboleva tudi celotna alkoholikova družina. Pozitivni čustveni odnosi se v takšnih družinah ohlajajo ali celo izginjajo.

Preprečevanje in obvladovanje alkoholizma zajema vse družbene, gospodarske in psihološke ukrepe, s katerimi želimo doseči čim manjšo stopnjo uživanja alkoholnih pijač, zmanjšati tveganje za nastanek odvisnosti pri občutljivih osebah in zmanjšati posledice prekomernega uživanja alkoholnih pijač. Pomembno je, da se preventive lotimo iz več smeri. Naša naloga je, da ljudi ozaveščamo o stvarni podobi alkoholizma in skupaj z njimi iščemo možnosti zaščite pred njim. Prav tako si moramo kot družba prizadevati za sprejem ukrepov, ki bi učinkovito zmanjšali stopnjo uživanja alkoholnih pijač.

V drugem delu nam je predavala dr. Nataša Ropret na temo »Kako poskrbeti zase, ko pomagam drugim«. Osrednja tema predavanja je bila zaščita prostovoljcev pred izgorelostjo in izčrpanostjo, saj se pri svojem delu večkrat srečujejo s strankami, ki jih izčrpajo. Pomembno je, da se znajo naučiti postaviti meje in prepoznati manipulativno igranje uporabnikov ter pritiskanje na njihova čustva in dobroto. •

UKRADENO OTROŠTVO

Alenka Petek

Izobraževalno srečanje ŠKL v Antonovem domu

Škofijska karitas Ljubljana je imela 16. januarja v Antonovem domu na Viču strokovno srečanje za sodelavce ŽK na temo Ukradenoto otroštvo. Udeležilo se ga je 170 prostovoljcev. Najprej nas je nagovoril predsednik ŠK Ljubljana Marko Čižman. Nato so nas s svojim pevskim nastopom navdušili člani okteta Raskovec. Osrednji del je bil namenjen predavanju dr. Tanje Repič Slavič na temo Ukradenoto otroštvo, srečanje pa smo zaključili s predstavitvijo projekta SOPA sodelavke Andreje Ošlaj.

Dr. Tanja Repič Slavič je v svojem predavanju nazivala primere ukradenega otroštva. Najprej nas je k razmišljanju spodbudila z vprašanjem, kdo so pridni otroci. Včasih je veljalo, da je priden tisti, ki ima strahospoštovanje do vsake avtoritete in uboga odrasle.

Kdo pa je danes priden? Tisti, ki uboga in naredi vse, kar mu naročimo in naložimo? Ali je kaj narobe, če se kdaj upre in reče ne? Če je nekdo priden, ni nujno, da je imel idealno otroštvo in da se je razvil v zdravo osebnost. Mnogi so zaradi zlorab v otroštvu depresivni, se samopoškodujejo, imajo motnje hranjenja. O ukradenem otroštvu govorimo takrat, ko otrok ne živi otroštva, ki mu pritiče, in nosi bremena, ki niso primerna njegovi starosti.

Statistika o zlorabah je šokantna. Vsaka peta ženska in vsak sedmi moški imata izkušnjo spolnega nasilja. Na ta način jima je bilo vzeto človeško dostojanstvo. V današnjem času je mladim preko interneta dostopna tudi pornografija in zelo nasilne video igrice, kjer tekmujejo v streljanju in ubijanju nasprotnika. S takimi igrkami so zasvojeni že majhni otroci. Na ta način se dnevno srečujejo z nasiljem. Z igrico se tako poistovetijo, da težko ločijo lik od realnosti.

V veliki večini nasilja v družini so žrtve ženske. Prav tako je veliko kaznivih dejanj povezanih z nasiljem v družini. Otroci spremljajo nasilje v istem ali sosednjem prostoru. S tem se nanje prenašajo tudi vzorci vedenja in pogosto v odnosih sami odreagirajo podobno.

Podatek, da je ženska v povprečju 17-krat pretepena, preden prijavi nasilje, nas je šokiral. Tri četrtine pretepenih žensk je tudi spolno zlorabljenih in večina zlorab se zgodi od poznanih oseb.

Sodelavci Karitas smo lahko, ko naletimo na tako osebo, do nje sočutni, ji namenimo prijazno besedo, nasmeh, jo pomirimo ali pa jo preprosto brez besed poslušamo. Nikakor pa ji ne smemo podkrepiti občutka krivde, ki je pri njej že tako ali tako prisoten. Ne zasujmo je z vprašanji, zakaj, kajti vsak zakaj jo še bolj potre in pri njej prebudi občutek krivde.

V Sloveniji je še vedno prisotnih zelo veliko mitov, ki spodbujajo in tolerirajo nasilje. Večkrat se govori, da nekaj ni bilo nasilje, ampak samo prepir. Pri nasilju gre vedno za odnos žrtev – storilec, medtem ko pri prepiru tega ni. Če je pri sosedih prisotno nasilje, večkrat rečemo, da je to njuna stvar, naj se sama zmenita, in se ne vpletamo, čeprav bi lahko poklicali in o nasilju obvestili policijo na brezplačno številko.

Tudi mit, da so nekoga topli, pa je danes z njim vse v redu, je zelo prisoten v naši družbi. Večkrat pa za nasilje krivimo žensko samo, saj pravimo, da če bi bilo res hudo, bi odšla in nasilneža zapustila ali pa komu povedala, da bi ji pomagal.

Zelo pomembno je, da si zapomnimo, da za nasilje ali zlorabe ni nikoli kriva žrtev. Za vsa kazniva dejanja in nasilje je vedno odgovoren storilec.

Za vsako spremembo pri žrtvah nasilja je potrebna odločitev za spremembo in pot, ki jo mora prehoditi, da bo do spremembe prišlo. Vsaka sprememba, pa

čeprav na bolje, prinaša strahove, krizo, izgubo ali preoblikovanje starih odnosov.

Po krajšem odmoru je sledil drugi del, kjer so se udeleženci v šestih delavnicah pogovarjali na temo Jaz v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.

Izvedela sem veliko novega o tem, kako travme iz otroštva vplivajo na življenjsko pot. Najbolj so mi bile všeč delavnice. Veliko imamo nerazčiščenega, zato si moramo vzeti čas, da naredimo korak naprej. Takih predavanj in izobraževanj se rada udeležim, saj vedno slišim kaj novega in za nas sodelavce Karitas tudi poučnega.

Barbara Mihelčič

Všeč mi je bilo, da smo morali vsak zase na list papirja napisati svoja bremena, ki jih želimo izročiti Bogu. Kasneje smo list zmečkali in dali v skupno košarico. Ob koncu je g. Marko vseh šest košaric iz šestih skupin simbolično odnesel pod križ in skupaj smo zmolili Očenaš.

Blanka Jeltnikar

Vračanjem v otroštvo ob pogojih, kot so mir, tišina in prijeten položaj, pripomore, da lahko vidimo veliko stvari, za katere nismo mogli vedeti, da so vzrok naše žalosti, depresije, strahu in še mnogih negativnih čustev.

Ana Šutić

V delavnici smo se soočili z občutki, kot so žalost, veselje, jeza, sovraštvo, ljubezen. Vprašali smo se, ali smo zadovoljni s svojim življenjem, ali bi mogoče kaj spremenili. Na koncu smo si zastavili cilje, ki jih hočemo še doseči, in načrtali pot, kako bomo do njih prišli.

Marica Štirn

V prvem delu delavnic smo se preko vodene meditacije vrnili v hišo, v kateri smo odrasli. Poskušali smo se spomniti, kaj smo kot otroci najbolj pogrešali in kaj bi želeli povedati svojim staršem. Svoja čustva in misli smo nato zapisali na list papirja. V drugem delu smo zapisali stvari, ki nas obremenjujejo v sedanjosti, in lastnosti, na katere smo pri sebi ponosni. Svoja bremena smo nato izročili v Božje roke in se ozrli v prihodnost. Zapisali smo svoje cilje za naslednjih nekaj let in opisali pot, ki nas lahko vodi do njih. Delavnice smo zaključili s pozitivnimi mislimi, ena izmed njih je bila: »Hvala za zdravje. Hvala, Gospod, da mi daješ moč.«

Špela Klemenčič

maribor

VEČEROVA OSEBNOST LETA 2018

Lijana Lepej

V Kristalni dvorani SNG Maribor so 13. decembra 2018 tretjič zapored podelili naslove Večerova osebnost leta. Nabor kandidatov je pripravil uredniški odbor časnika Večer. O zmagovalcu so odločali bralci, o zmagovalcih v preostalih kategorijah pa neodvisna komisija, sestavljena iz Večerovih novinarjev in uglednih Mariborčanov, ki so odločitev sprejeli pred prireditvijo.

V kategoriji nevladnik oziroma humanitarci Štajerske je laskavi naziv prejel predsednik Nadškofijske karitas Maribor Branko Maček z naslednjo obrazložitvijo:

»Duhovnik Branko Maček vodi Nadškofijsko karitas Maribor že skoraj 30 let, z dobrotelnostjo pa je povezan od mladih let. Danes je prvo ime organizacije, ki pomaga tisočim, in žal nič ne kaže, da bo imel kaj manj dela. S sodelavci skrbijo za tople obroke več kot 60 ljudi, organizirajo številne dobrodelne akcije, delijo prehranske pakete in skrbijo za druge oblike pomoči. Karitas ostaja eden od treh zelo pomembnih stebrov socialne pomoči v mestu in okolici. Trajen, varen in zanesljiv opozarja na stiske najrevnejših.«

Nagrado mu je podelila predsednica Društva prijateljev mladine Maribor Majda Štruc, ki je povedala, da je g. Branko s svojo veliko ekipo prižgal že veliko iskric v očeh Mariborčanov.

Vsem hvala – kaj reči –, vsem hvala, ki so me predlagali in tudi izbrali.

To priznanje ni le zame, temveč za vse, ki delajo z menoj na Karitas – pa naj bo na NŠKMB, na ŽK, zavodih, domovih ... Hvala!

Kar človek prejema – se uči od zibelke, to rad daje naprej – razdaja – deli: Ljubezen, Dobroto, Sočutje.

Da, kar imamo in premoremo, to moramo znati deliti. Še več Dobrote bi bilo med nami, če bi se tega zavedali in tudi tako delali.

Smo v času pričakovanja, adventa. Da bi vsak dan bil advent – tako bi bilo tudi manj stisk med nami, lažje bi prenašali križe in težave, ki so nam naloženi, poslani – kar nam je dano na pot življenja – odrešenja!

Potrebna je Ljubezen – Dobrota, da znaš življenju podati roko, da vsak dan izrečeš: Res, živeti je lepo!

Da rečeš DA zaupanju, veri, da bo srce polno zaupanja in da znaš vsak dan izrehati: Gospod – Človek – zaupam Ti!

Tako več upanja dobiš in ga živiš in znaš izreči vsak dan znova: Vse bo dobro! Živim! Spoštujem življenje!

Da Ljubezen bo s Teboj, da vsak dan izrečeš: Ljubim Te – Človek in Gospod!

Blišč – svetloba naših mest in vasi naj bo vse dni tudi v nas in v naših medsebojnih odnosih. •

(iz zahvale predsednika NŠKM Branka Mačka ob prejemu naslova)

19

PREDBOŽIČNO SREČANJE

Polona Šporin

Bl. Anton Martin Slomšek pravi, da je Bog za nas storil tri čudeže neskončne ljubezni in usmiljenja – v jaslicah, na križu in na oltarju.

Sodelavci Nadškofijske karitas Maribor se vsako leto pred Božičem zberemo najprej pri sveti maši, nato pa naše druženje nadaljujemo ob kosilu. Ko skupaj stopamo pred oltar in jemo od istega kruha, ko si pri mizi delimo hrano in se pogovarjamo, čutimo, da spadamo skupaj.

21. decembra 2018 smo se k sveti maši, ki jo je daroval predsednik Branko Maček, zbrali v samostanski cerkvi pri šolskih sestrah. Iz vseh programov in

enot naše mreže se nas je zbralo kar 75 zaposlenih in sodelavcev z željo, da ostanemo povezani tudi v letu, ki na široko odpira svoja vrata. •

BOŽIČNO KOSILO V LJUDSKI KUHINJI BETLEHEM

Darko Bračun

20

Sodelavke in prostovoljke Karitas so praznično okrasile Ljudsko kuhinjo Betlehem. Vaš dar Karitas se je spremenil v topel obrok.

Ob božičnem kosilu je Ljudsko kuhinjo Betlehem kakor vsako leto obiskal mariborski nadškof metropolit msgr. Alojzij Cvikel DJ. Srečal se je s prejemniki pomoči.

Zbranim je voščil z naslednjimi besedami:

»Božič nam razodeva, da je Bog ljubezen. Ta ljubezen je postala človek. Ponuja nam roko in nas vabi na skupno pot. Jezus je ponudba vsem ljudem. Ni prišel zaradi določene skupine ali naroda. Prišel je k vsem ljudem, ljudem vseh časov, še posebej so mu blizu tisti, ki so v težavah, jih pesti bolezen, revščina ... V njegovih očeh je vsak dragocen, vsak je ljubljen.

Božič je praznik, ki nam želi povedati, kako nas ima Bog rad.

Naj bo Božič za vsakega od vas dan veselja in hvaležnosti, kajti Dete, položeno v jasli, nam vrača upanje, prinaša mir, ki ga svet ne more dati.

V novem letu želim zdravja in Božjega varstva!« •

Na povabilo smo se stanovalci posedli za lepo urejeno omizje, kakšnih šestdeset nas je bilo.

Pred samim obedom sta nas je z dobrimi željami nagovorila direktor g. Andrej Štesl in ga. Tadeja, nato pa je z molitvijo počastil Boga krajevni župnik g. Vili.

Seveda je bilo treba malo počakati, da je osebje na veliko omizje prineslo zelo okusno juho, nato pa je prišla glavna jed, riži biži z lepo pečenim zrezkom ter solato. Meni je bilo vse zelo okusno, za kar gre zahvala prizadevnim kuharicam. Za žejo smo imeli nekaj sokov ter vodo. Vse skupaj je potekalo ob prijetnem vzdušju, na koncu pa še sladica.

Že pred jedmi se je med prisotnimi razživel kar nekaj pogovorov, saj se bolj poredko srečujemo v tako velikem številu in skupaj v enem prostoru. Tudi naš Mirko je zaigral kar nekaj prijetnih melodij, za kaj plesa pa ni bilo kandidatov, stare kosti ali kaj že.

Potem smo se porazgubili po svojih sobah, kjer običajno sledi nekaj dremeža, nekateri pred TV-aparate v jedilnicah po nadstropjih.

V upanju, da bo tudi nocoj ob čakanju na novo leto podobno vzdušje, se imejmo lepo tudi še v letu 2019. •

ADVENT IN BOŽIČ V DOMU SV. LENARTA

Polona Šporin

V Domu sv. Lenarta se potrudimo, da advent pri nas vselej prinaša veliko lepih doživetij, presenečenj in nepozabnih trenutkov. Še pred prvo adventno nedeljo smo izdelali adventne venčke, ki jih je mašnik blagoslovil.

Na našem »odru« se je zvrstilo več glasbenih nastopov – prepevali so nam pevci cerkvenega PZ in mešana pevska zasedba DU iz Sv. Trojice, prišli so pevci iz DU Cerkvjenjak. Na glasbeno-humoristični prireditvi smo gostili pevke ljudskih pesmi iz Lenar-

SILVESTRSKO KOSILO

Albert Fortič

Kje? V domu Danijela Halasa Velika Polana.

Kdaj? Ja danes za silvestrovo, seveda.

Kdo? Stanovalci/oskrbovanci tega doma starostnikov ter osebje.

ta in humoriste iz Haloz, natančneje iz TD Podlehnik. Zbrali smo se na Miklavževem koncertu, na katerem so nastopali MPZ iz Korene in Dvorjanski muzikanti.

V prazničnem decembru so nas obiskali tudi naši najbližji sosedje – otroci in vzgojiteljice iz lenarškega vrtca, in nam pripravili prigrizec glasbeno-instrumentalni nastop. Igrali so na Orffove instrumente in čisto pravi afriški boben, zapeli o družini, zaplesali o snežinki in pokazali, kako lepo se je objeti.

Stanovalci Doma sv. Lenarta se z učenci OŠ Lenart redno družijo vsak ponedeljek in skupaj igrajo razne družabne igre ali pikado. V mesecu decembru smo se družili nekoliko bolj praznično, saj smo v ponedeljek pripravili tekmovanje v metu v tarčo. V sredo, 12. decembra, pa so učenci skupaj s svojimi učiteljicami pripravili zelo lep in pester praznični kulturni program z veliko glasbe, plesa in recitacij. Manjkala ni niti harmonika, kar imamo še posebej radi. V želji, da bi izkazali spoštovanje našim zaposlenim za vsa njihova prizadevanja in trud, smo istega dne za njihove otroke organizirali lutkovno predstavo »Kako je Rusica premagala Grdino«. Predstavo z bogatim sporočilom so izvedli mladi lutkarji in Jakobskega Dola. Po koncu predstave je otroke obiskal še božiček in jim poklonil nogavičko s sladkarijami.

Stanovalci Doma sv. Lenarta se radi družimo ob kuharskih delavnicah. V decembru smo se sladkali z vročo čokolado, ki nas je prijetno pogrela v mrzlem decembrskem dnevu. Za boljše vzdušje sta nam je gospe Jožica in Gizela zaigrali tudi na harmoniko.

V četrtek, 20. decembra, smo se stanovalci in zaposleni družili ob božični glasbi v čisto pravi čajnici.

Nepozabno vzdušje sta nam z raznovrstno ponudbo čajev, postreženih v lepih skodelicah, pričarali ga. Biljana in ga. Julija iz čajnice Čajek.

Da je bilo pričakovanje praznikov lepše, smo postavili božična drevesca in druge dekoracije.

Dogodki, nastopi in prireditve so nas bogatili in nam dajali moči za vsak nov dan.

Božič je praznik, tako globok in pomenljiv, da je osvojil ves svet, tako skrivnosten, tako ljubezni in dobrote poln, da preglasi vso grozo in strah sveta, tako nežen, blag in žlahten, da razmagnetni vse naboje trpljenja. Kot je že v navadi, smo postavili velike jaslice v avli Doma, v kapeli pa nekoliko manjše.

Da bi ga vsi, ki sobivamo in se srečujemo v Domu sv. Lenarta, lepše praznovali, smo pripravili božični koncert, na katerem je z ubranim petjem in raznovrstnim programom nastopil MePZ Canticum iz Pernice. Slovenskogoriški skavti so nam prinesli betlehemske luč miru in nas nagovorili z njeno poslanico. Zbrane je nagovoril in jim voščil direktor Zlatko Gričnik.

Slovesno smo praznovali tudi sveti večer. Ob 16h smo se zbrali k polnočnici v domski kapeli. Somaševanje je vodil upokojeni mariborski nadškof dr. Franc Kramberger, prepeval je domski pevski zbor, nastopili sta tudi solistka Nika in flavtistka Laura Lisa. Svete maše so se udeležili tudi svojci in zaposleni. Po maši je bil v avli blagoslov jaslic in Doma. Večer smo zaključili s praznično večerjo.

3. januarja so nas obiskali koledniki, dan kasneje smo pripravili še t. i. trikralljevski koncert, na katerem je zapel domski pevski zbor in nastopili veroučenci iz župnije sv. Ruperta iz Voličine.

Preživeli smo lepe in prijetne praznične dneve. •

ČASTITLJIVIH 100 LET MARIJE RANER

Polona Šporin

V Domu sv. Lenarta smo v ponedeljek, 17. decembra, praznovali častitljivih 100 let stanovalke Marije Raner, doma s Sv. Ane.

Ga. Marija se je rodila v Zg. Ščavnici in je bila ena izmed štirih otrok Repoluskove družine. Na domačiji je pridno delala ter si ustvarila družino. Poročila se je leta 1942 v Apačah, ker takrat na Sv. Ani ni bilo duhovnika. Rodila je dva sinova, Franca in Silvina, prav tako pa sta z možem s srcem skrbela za nečaka Jožeta, ki ji je še danes zelo hvaležen in jo redno ter z veseljem obiskuje. Zelo prijetna in skromna gospa večkrat omeni, da ima tri sinove.

Pot življenja jo je za možem in najstarejšim sinom popeljala v tujino, v Nemčijo. Njen mož je tam pou-

čeval sadjarstvo in čebelarstvo na priznani kmetijski šoli. Po več kot štirih desetletjih bivanja v tujini se je Marija vrnila nazaj v Zg. Ščavnico, v tujini pa sta ostala sinova z družinama.

Do nedavnega je živela na domačiji v Zg. Ščavnici in s pomočjo nečaka Ignaca in njegove družine skrbel zase, obdelovala vrt ter bila zelo aktivna. To je pravi recept, da dočakaš taka lepa leta. Da pa je življenje enostavnejše, ga. Marija od lanskega poletja biva v Domu sv. Lenarta.

Dobre želje ob častitljivem jubileju ji je skupaj z muzikantom, sodelavci, znanci, sosedi in predstavniki različnih organizacij s Sv. Ane prišel izreč župan Silvo Slaček. S sodelavci je slavljenki voščil tudi direktor Zlatko Gričnik.

Najlepše darilo pa so gotovo bili sinova, njune žene in vnuki, ki so na slavlje prišli iz Nemčije, en vnuk z ženo celo iz Amerike.

Kot je povedal sin Franc Raner, se 100 letih v življenju ne zgodijo samo najlepše stvari, ki si jih želimo, temveč je življenje tudi težko, so pa svojci zelo veseli, da so spet prišli skupaj in da so se lahko zbrali ob mami ob takšni izjemni priložnosti.

Praznovanje je trajalo skorajda ves dan. S torto so se posladkali tudi vsi stanovalci in zaposleni. •

murska sobota

PETO LAZARJEVO KOSILO

Jožef Kociper

Na povabilo za peto Lazarjevo kosilo smo zapisali: *»Želimo se skupaj z vami ozreti na prehojeno pot v letu 2018 in si dovoliti sanje še za vnaprej. Če si bomo dovolili sanjati mi, bomo s svojimi sanjami omogočili tudi lepe sanje ljudem, ki nas vsakodnevno iščejo. Dovolimo jim, da nas najdejo.«*

14. maja 2014 smo blagoslovili in odprli Lazarjev dom. Kar preko štirideset različnih prostovoljcev iz Mestne občine Murska Sobota, vseh Centrov za socialno delo v Pomurju, srednjih šol in drugih dobrih ljudi je iz nekdanjega vrtca uredilo prijetne prostore za:

- ljudsko kuhinjo
- zdravnika pro bono
- programe za osebno higieno in pranje perila
- programe za izvajanje družbeno koristnega dela
- terapevtsko logopedsko pomoč
- svetovalnico za žrtve nasilja
- odvetnico pro bono
- svetovalnico za odvisnike ...

Za izvajanje tako zahtevnih programov smo potrebovali tudi mnogotere dobre ljudi in ustanove, ki so darovali tudi znatna finančna sredstva. Prva med njimi je prav gotovo Mestna občina Murska Sobota, ki je ves čas budno spremljala razvoj teh programov in jih tudi strokovno in finančno podpirala. V tistih prvih treh mesecih leta 2014 so se v Lazarjevem domu, kot je bil poimenovan Center za pomoč občanom v Mestni občini Murska Sobota, med nami spletla močna karitativna prijateljstva. Še posebej pa so se izkazali prostovoljci Župnijske karitas Murska Sobota, ki še danes vsakodnevno pomagajo pri razdeljevanju toplega obroka v Lazarjevem domu.

Ob koncu leta 2014 smo se prav na pobudo teh dobrih ljudi in prostovoljcev zbrali na prvem Lazarjevem kosilu. Bilo je enkratno srečanje, ko so se predstavniki Centrov za socialno delo iz Pomurja, Mestne občine Murska Sobota, Zavoda Pelikan Karitas, Slovenske karitas, donatorjev, zdravnika pro bono, odvetnice pro bono in drugih zunanjih prostovoljnih strokovnih in laičnih izvajalcev programov odzvali na škofovo prvo povabilo. Hkrati pa so izrazili še nadaljnjo podporo in pomoč. Vse to nas je nagovorilo k vsakoletnemu srečanju na Lazarjevem kosilu in letos, 8. januarja, smo se zbrali že petič.

Osrednjo duhovno zahvalo in spodbudo za naprej na Lazarjevem kosilu ima g. škof. Predsednik Škofijske karitas Murska Sobota Jože Hozjan se na koncu

vsakemu udeležencu Lazarjevega kosila tudi osebno zahvali.

Predstavniki Mestne občine Murska Sobota, Centrov za socialno delo, donatorjev, Inštituta Antona Trstenjaka s prisotnima direktorico Ksenijo Ramovš in dr. Jožetom Ramovšev, prostovoljskih strokovnih in laičnih izvajalcev pa predstavijo svoj pogled na še boljše sodelovanje v bodoče.

Okrog trideset udeležencev Lazarjevega kosila se nas vsako leto naužije predvsem močne duhovne in karitativne hrane ob dnevnem toplim obroku, ki je pripravljen za naše prijatelje, ki nas vsakodnevno obiskujejo. Tokrat nas je še posebej telesno obogatila prava prekmurska bujta repa. •

novo mesto

DUHOVNO BOGATO IN KORISTNO SREČANJE ZA NADALJNJE DELO

Ciril Murn

Duhovna obnova sodelavcev župnijskih Karitas škofije Novo mesto

Duhovno obnovo je pripravila Škofijska Karitas Novo mesto in je potekala 15. 12. 2018 v Šentjerneju. Začeli smo jo s pozdravom predsednika ŠKNM in molitvijo. Duhovno obnovo je vodil g. Anton Gnidovec, župnik v Vinici in dekan črnomaljske dekanije. Srečanje je potekalo v treh delih: najprej dve premišljevanji z odmorom in nato še sv. maša v župnijski cerkvi.

Na začetku se je približno polovica udeležencev predstavila in povedala nekaj besed o svojem delu. Voditelj je za osnovo vzel meditacijo Božje besede adventnega časa in se posebej zadržal pri nedeljskih evangelijih. Najprej nas je spomnil na Noeta in njegov čas. Tudi takrat je bila velika stiska, zmeda, bučanje morja in valov. Podobno je Jezus napovedal, da bodo »ljudje ginili od strahu in pričakovanja tega, kar bo prišlo nad ves svet, kajti nebeške sile se bodo majale« (Lk 21,26). Jezus je novi Noe. Kdor mu veruje in se oklene njegovega križa, bo rešen. Razmišljanje nas je popeljalo tudi v svet znanosti, ki nam govori o Božji vsemogočnosti, ne more pa rešiti ključnega vprašanja o smislu vsega in o večnosti. Zaključek tega razmišljanja je bil: »Čujte in vsak čas molite, da bi zmogli ubežati vsemu temu, kar se bo zgodilo« (Lk 21,36). To pa ne pomeni, da se vsega tega bojimo, ampak da utrdimo vero v Jezusa, edinega Odrešenika.

V drugem delu smo nadaljevali s predstavitvijo in se nato srečali z Janezom Krstnikom, ki je oznanjal krst spreobrnjenja v odpuščanje grehov. Pripraviti je

treba Gospodovo pot in zravhati njegove steze ter poravnati vse, kar je krivo in hrapavo. Vsi se zavedamo, kako je to težko. Znamo to narediti pri drugih, a velikokrat ne pri sebi. Tretja adventna nedelja nosi v sebi veselje, kajti Gospod je blizu. A množice so Janeza spraševale: »Kaj naj storimo?« (Lk 3,10). »Kdor ima dve suknji, naj ju deli s tistim, ki nima nobene, in kdor ima živež, naj stori prav tako« (Lk 3,11). Dve suknji pomeni tudi ogrniti tistega, ki je še posebej notranje ranjen, ki mu je vzeto človeško dostojanstvo, ki je do konca zapuščen, kar ne pomeni samo materialne revščine. Tu mora s toplo roko priti na pomoč tudi vsaka župnijska Karitas.

Nato smo odšli k sveti maši. Med njo je bila priložnost za božično sv. spoved, kar so mnogi lepo izkoristili. Med sv. mašo nas je voditelj spomnil na blažene drinske mučenke, med njimi tudi dve Slovenki, s. Antonijo Fabjan iz župnije Hinje in s. Krizino iz župnije Šmarjeta. Ob njihovem zgledu mučeništva je še posebej izpostavil njihovo delovanje za pomoč tistim, ki so bili v stiski.

Na koncu smo se srečali še ob skupni mizi v bližnjem gostišču. Iskrena zahvala g. Antonu Gnidovcu za vse njegove misli, msgr. g. Antonu Trpinu, ki nas vsako leto velikodušno sprejme, g. kaplanu Boštjanu Gorišku in sodelavcem ŠKNM. Vsak na svoj način ste prispevali k temu, da je bilo srečanje bogato in koristno za nadaljnje delo. Udeleženci so bili navdušeni in čas je prehitro minil. Bog povrni vsem! •

»Mi smo pripravljeni! Prid' še ti!«

Vabijo mladi voditelji Počitnic Biserov, ki so v teh zasneženih dneh načrtovali program za letošnje poletje.

»Januar je čas za zahvalo za nazaj in pripravo načrtov za naprej«

V Lazarjevem domu v Murski Soboti so se zbrali na skupnem druženju vsi, ki so povezani s programi tega doma.

Sodelavka Jana Lampe je skupaj z misijonarko s. Bogdano Kavčič obiskala Centralnoafriško republiko, kjer z darovi dobrotnikov pomagamo najbolj ubogim.

"Ko smo se peljali v Safo, se mi je zdelo kot bi se peljali na konec sveta. Kljub revščini pa sestre z darovi iz akcije Z delom do dostojnega življenja delajo čudeže"

Več o obisku v naslednji številki.

Slovenska karitas, katere programi in delovanje so financirani tudi s strani Fundacije za sofinanciranje invalidskih in humanitarni organizacij FIHO, se je na obeležitvi 20-letnice fundacije predstavila na stojnici v Cankarjem domu.

QR koda za dostop do Žarka dobrote na internetni strani preko sodobnih spletnih bralnikov.

